

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

לפני כב' השופט בנימין ארנון

התובעת **ד"ר דינה לובל**
ע"י ב"כ עוה"ד עמוס ון-אמדן ושלומית הראל-שוורץ

נגד

הנתבעים **1. פאם קורנר בע"מ**
2. דרור אוברמן
ע"י ב"כ עוה"ד נרדה בן צבי ועדי שילה

1

2

3

פסק דין

4

I. מבוא

מונחת לפני תביעה לקבלת פיצוי כספי בסך מיליון ₪, צו מניעה קבוע וצו למתן חשבונות. תביעה זו מבוססת בעיקרה על טענת התובעת, ד"ר דינה לובל, לפיה הנתבעים, חברת פאם קורנר בע"מ ומר דרור אוברמן אשר הינו בעל מניות ומנהל בחברה זו (להלן: "הנתבעים"), הקימו אתר אינטרנט הידוע בשם mygrandchild.com תוך עשיית שימוש שלא כדין ברעיונות ובתוכניות אותן פיתחה התובעת בקשר להקמת אתר דומה. לטענת התובעת, בכך הפרו הנתבעים את זכויות היוצרים שלה, גזלו את סודותיה המסחריים ועשו עושר ולא במשפט על חשבונה.

11

II. רקע עובדתי

- 12 **1. התובעת**, ד"ר דינה לובל, הינה אשת אקדמיה, העוסקת במחקר ובהוראת יישומי מחשב
- 13 ואינטרנט לקבוצות שונות, ובכלל זאת לילדים בעלי צרכים מיוחדים, לאוכלוסייה מבוגרת
- 14 ולאנשים הסובלים ממוגבלויות שונות.
- 15 **2. הנתבעת 1**, חברת פאם קורנר בע"מ הינה חברה המפעילה את אתר האינטרנט
- 16 mygrandchild.com (להלן: "החברה" ו-"אתר הנתבעים" בהתאמה).
- 17 **3. הנתבע 2**, מר דרור אוברמן (להלן: "אוברמן"), שימש בעבר כמנכ"ל "סנונית" – עמותה לקידום
- 18 החינוך המתוקשב" (להלן: "סנונית"), המתמחה בפיתוח מוצרי תוכן חינוכי מתוקשב למערכת
- 19 החינוך ולשעות הפנאי לילדים בגילאי 6-12. לאחר סיום תפקידו בעמותה זו הקים וניהל את
- 20 אתר הנתבעים.
- 21 **4. לטענת התובעת**, החל משנת 2004 היא החלה לפתח אתר אינטרנט שנועד לאפשר אינטראקציה
- 22 ופעילות משותפת בין סבים וסבתות לבין נכדיהם/ן. זאת, לדבריה, על רקע רצון אישי שלה
- 23 להיות מעורבת בחיי נכדיה המתגוררים רחוק ממנה, ולאחר שנוכחה לדעת כי אין בנמצא אתר
- 24 אינטרנט המאפשר פעילות מסוג זה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 5. לטענת התובעת, בסוף שנת 2004 היא השלימה את גיבוש הרעיון והקונספט לאתר המתוכנן,
2 סיימה את ניסוחה של תוכנית עסקית ראשונית והחלה באיתור משקיעים כספיים לצורך הקמת
3 האתר. כן התקשרה התובעת עם אנשי מקצוע שונים לצורך פיתוח אתר האינטרנט, ובכלל זאת
4 – מעצבים גרפיים, אנשי פיתוח ומתכנתים.
- 5 6. בתחילת שנת 2006 שכרה התובעת את שירותיה של חברת ARTIS בבעלותו של מר ערן גאנו,
6 לשם פיתוח, בין היתר, של טכנולוגיה חדשה המאפשרת גלישה משותפת של הסבא ונכדו (משני
7 מחשבים שונים) באתרי אינטרנט שונים, באמצעות אתר האינטרנט שתוכנן על ידי התובעת.
- 8 7. בחודש פברואר 2006 הציגה התובעת את החומר שנאסף והוכן על ידה או עבורה עד לאותו מועד
9 בפני מר שרגא כץ שפעל מטעם קרן הון סיכון בשם MAGNUM. מטרת הפגישה היתה לגרום
10 לקרן להשקיע במיזם של התובעת. לטענת התובעת, במהלך פגישתם הציע לה מר כץ לגייס את
11 אוברמן כשותף לעבודה, אך היא סירבה להצעה זו והדגישה בפני מר כץ כי היא מחפשת משקיע
12 ולא מנכ"ל. יצוין כבר עתה כי מר כץ הכחיש בעדותו את הטענה כי העלה בפני התובעת את שמו
13 של אוברמן וטען כי עד לנקיטת התביעה דגן כלל לא הכירו.
- 14 8. בסוף חודש פברואר 2006 סיים מר אוברמן את עבודתו כמנכ"ל "סנונית" והחל לקדם מיזם
15 שאת תכנונו החל מספר חודשים קודם לכן. לדבריו, מיזם זה נועד להפגיש באמצעות תכנים
16 וטכנולוגיה של Web Conferencing "בין אנשים בעלי ידע מסוים לאנשים שמחפשים ידע זה"
17 (סעיף 3 בתצהיר עדותו הראשית של אוברמן) (להלן: "המיזם הראשון").
- 18 9. לטענת אוברמן, במקביל לתכנונו של המיזם הראשון הוא החל בפיתוח מיזם נוסף שנועד לאפשר
19 אינטראקציה באמצעות האינטרנט בין סבים לנכדים אשר אינם גרים בסמיכות זה לזה (להלן:
20 "המיזם השני"). אוברמן טוען כי הרעיון לפיתוח המיזם השני הינו פרי יצירתו. לדבריו, בילדותו
21 לא היתה לו אפשרות ליצור קשר רציף עם סביו וסבתותיו נוכח העובדה שגרו בחו"ל,
22 ומשהעמיק ידיעותיו המקצועיות בתחום זה – נולד במוחו הרעיון לפיתוח המיזם השני.
23 התובעת, לעומת זאת, טוענת כי אוברמן נחשף למצגת ולתוכנית העסקית שלה ובאופן כזה נחשף
24 לרעיון שלה להקמת אתר אינטרנט נושא המיזם השני של אוברמן.
- 25 10. לטענת אוברמן, עד לסוף חודש אפריל 2006 הוא המשיך להתלבט בין הקמת המיזם הראשון
26 לבין הקמת המיזם השני ורק החל מחודש מאי 2006 הוא קיבל החלטה להתמקד במיזם השני.
27 עוד באותו חודש החל אוברמן, לטענתו, לעבוד על בקשה לקבלת מענק כספי במסגרת תוכנית
28 "תנופה" של משרד התמ"ת.
- 29 11. בחודש אוגוסט 2006 החל אוברמן בגיבוש הצוות המקצועי של הנתבעת 2, חברת פאם קורנר
30 בע"מ – לצורך הקמת אתר האינטרנט המתוכנן. במהלך המחצית השניה של שנת 2006 נפגש
31 אוברמן עם משקיעים שונים כדי להציג בפניהם את המיזם.
- 32 12. ביום 13.10.06 שלחו הנתבעים בקשה לקבלת מענק כספי ממשרד התמ"ת (נספח כב' בתצהיר
33 אוברמן).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

13. ביום 16.10.2006 הגישו הנתבעים בקשה לרישום פטנט העוסקת, בין היתר, בקריאה משותפת של ספר ע"י סב ונכדו הנעשית בצורה שוויונית באמצעות שני מחשבים, כך שכל אחד מהמשתתפים שולט "בעכבר" המחשב שלו, ועל כל מסך מחשב נראים שני עכברי-מחשב, אחד של הסב, ואחד של הנכד.
14. ביום 16.2.2007 הגישה התובעת בקשה לרישום פטנט העוסקת בטכנולוגיה לגלישה משותפת באינטרנט. במסגרת בקשה זו צוין כי השליטה בעכבר-המחשב הינה משותפת, תוך מתן אפשרות להעברת השליטה מאחד לשני (צורף כנספח יט' בתצהיר עדותה הראשית של התובעת).
15. בתחילת 2007 השלימו הנתבעים הקמתו של אתר האינטרנט והכנתו לעבודה שוטפת. בהמשך שנת 2007 המשיכו הנתבעים בגיוס כספים למיזם השני, וכן פעלו להתקשרות עם הוצאות ספרים לשם קבלת ההרשאות הנדרשות לשם עיבוד ספריהן והכנתם לשימוש באמצעות מחשבים במסגרת האתר.
16. בסוף שנת 2007 השיקו הנתבעים את האתר הנוכחי, הפועל עד היום.
17. החל מחודש ינואר 2008 ניהלה התובעת מו"מ עם מכון גרטנר והעומד בראשו – פרופ' מרדכי שני, לצורך השקעה של המכון במיזם שלה.
18. בסוף חודש מאי 2008, או בתחילת חודש יוני 2008, נפגש אוברמן עם מר אליעזר פלג, לצורך בחינת השקעה מטעמו במיזם שלו. לאחר הפגישה עם אוברמן נפגש מר פלג עם התובעת, שהינה שכנה שלו, הראה לה את התוכנית העסקית של הנתבעים ושאל אותה לדעתה. התובעת, לאחר שעיינה בתוכנית העסקית של הנתבעים, השיבה כי קיים דמיון מהותי בין התוכנית העסקית של הנתבעים לבין התוכנית העסקית שלה, וכי היא סבורה שהתוכנית העסקית של הנתבעים הועתקה מזו השייכת לה. כתוצאה מכך, החליט מר פלג להימנע מהשקעה במיזם של הנתבעים. בהמשך, בשיחת טלפון שהתקיימה בין אוברמן לבין מר פלג, אמר מר פלג למר אוברמן כי החליט להימנע מהשקעה במיזם שלו מאחר שנראה לו שהרעיון למיזם גנוב. לטענת מר פלג, אוברמן הגיב בהפתעה ושאל אותו "מאיפה אתה יודע?" (סעיף 7 בתצהיר פלג).
19. ביום 29.7.2008 הסתיים המו"מ שבין התובעת לבין מכון גרטנר, עת הודיע פרופ' שני לתובעת כי הוחלט שמכון גרטנר ישקיע באתר של הנתבעים, ולא באתר שלה.
20. בשלב זה, החליטה התובעת להימנע מהמשך פיתוחו של המיזם שלה.

III. טענות הצדדים

א. טענות התובעת

21. לטענת התובעת, לשם בירורה של תביעה זו נדרש מענה לשאלה – "מי הגה, יזם ופיתח אתר אינטרנט – על כל רבדיו – המאפשר פעילות אינטראקטיבית, מורכבת בתכניה, בו זמנית, בחלל וירטואלי אחד, בין אנשים הרחוקים זה מזה פיזית ובגיל ... 'סבים' מזה ו'נכדים' מזה; האם כ"א מהניצים עשה זאת בנפרד לחלוטין ... או שמא הנתבע גזל מהתובעת את הרעיון עליו שמרה בסודיות (גזל סוד מסחרי), והעתיק גם חלקים משמעותיים מאופן מימושו, כפי שהגתה אותו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 התובעת ... (זכויות יוצרים), כאשר הוא גם מתעשר על חשבונה שלא כדין (עשיית עושר)" (סעיף
2 1 בסיכומי התובעת).
- 3 22. לטענת התובעת עלה בידה להוכיח כי היא **קדמה לנתבעים** בפיתוח המיזם :
- 4 א. ביום 31.3.05 שלחה התובעת הודעת דוא"ל אל מנכ"ל מיקרוסופט ישראל, בגדרה תיארה
5 האתר שברצונה להקים (נספח ז' בתצהיר התובעת) ;
- 6 ב. לטענת התובעת, הוכח על ידה כי כבר ב- 2005 עשתה ניסיונות לעצב את האתר (מסכים
7 שעיצבו מעצבי אתרים אותם שכרה נשלחו אליה בדוא"ל בימים 20.3.05 ו- 1.8.05 - נספח י'
8 בתצהיר התובעת) ;
- 9 ג. לטענת התובעת, הוכח כי תוכנית עסקית שלה ("סבתא אונליין – תוכנית עסקית", נספח ח'
10 בתצהיר התובעת – להלן: "תוכנית עסקית ח'"), הכוללת תכתובת מתיבת דוא"ל ישנה
11 (loebld@attglobal.net) בה היא השתמשה עד ליום 22.12.05 – הינה מאפריל 2005 ;
- 12 ד. לטענת התובעת, בחודש אוקטובר 2005 היו ברשותה רעיון מקורי וייחודי בעולם כולו
13 להקמת המיזם, תוכנית עסקית מפורטת (תוכנית עסקית ח') ומצגת מפורטת. במועד זה
14 היא אף החלה לעבוד על הקמת האתר עצמו. לעומת זאת, לגרסתה, לנתבעים לא היה דבר
15 באותו זמן. לטענת התובעת דברים אלו אוששו על ידי העד מר אמיר ברמלי בתצהירו
16 ובחקירתו.
- 17 באשר לטענת הנתבעים לפיהן במצגות עצמן קיימים שקפים שהוכנו במועד מאוחר יותר
18 מאוקטובר 2005 – משיבה התובעת כי לאחר אוקטובר 2005 היא הכניסה במצגת שינויי
19 עריכה ועדכונים שאינם מהותיים. לגרסתה, "טיעון זה (של הנתבעים – ב.א.) מתעלם כליל
20 מהמציאות בעולם הדיגיטלי בו 'מסמך' ממוחשב נערך, בחלק הארי של המקרים, ע"י שינוי
21 מתמיד – בהוספה, במחיקה, בגזירה והדבקה וכיוב"ז – באותו קובץ עצמו" (סעיף 23.1
22 בסיכומי התובעת).
- 23 בהתייחס לטענת הנתבעים לגבי קיומה של ידיעה שיפוטית כי אין כל קושי לתארך מסמכים
24 אלקטרוניים שנערכו מספר פעמים – משיבה התובעת כי ידיעה שיפוטית מצריכה הוכחה על
25 ידי מומחה, ואילו הנתבעים לא עמדו בנטל זה. התובעת מוסיפה וטוענת כי הנתבעים כלל
26 לא התייחסו לסוגיה זו במהלך ההליכים המקדמים והראיות – עובדה הנזקפת לחובתם.
- 27 התובעת מוסיפה כי השוואה בין המצגות השונות (ובהן – המצגות שצורפו כנספח 3 לכתב
28 התשובה, כנספח יז-3 לתצהיר התובעת וכנספח טז-2 לתצהיר התובעת – להלן: "מצגת 3",
29 "מצגת יז-3" ו- "מצגת טז-2", בהתאמה), וכן השוואה בין התוכניות העסקיות השונות
30 [תוכנית עסקית ח' ותוכנית עסקית שצורפה כנספח יז-2 לתצהיר התובעת (להלן: "תוכנית
31 עסקית יז-2")], המתוארכות על ידי התובעת לאוקטובר 2005 ויוני 2006 – מלמדת כי נעשו
32 שינויים קלים בלבד בין הגרסאות השונות של מסמכים אלו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 כן טוענת התובעת כי קיימות ראיות נוספות לכך שהתוכנית העסקית והמצגת השייכות לה
2 נוצרו עוד בחודש אוקטובר 2005. כך למשל בתוכנית העסקית שנשלחה על ידי התובעת (יחד
3 עם מצגת) אל מר שרגא כץ ביום 16.7.06 נכתב "October 2005 Revised December
4 "2005 June 2006 דבר המלמד כי המקור מאוקטובר 2005 ושינויי העריכה נעשו בדצמבר
5 2005 וביוני 2006. התובעת מוסיפה כי בשולי דף זה נכתב באנגלית – "כל הזכויות שמורות
6 – ד"ר דינה לבל, 2005" דבר המלמד גם כן על כך שהמצגת הזו הוכנה עוד בשנת 2005.
- 7 ה. ביום **13.10.06** שלחו הנתבעים בקשה לקבלת מענק כספי אל משרד התמ"ת. לטענת
8 התובעת, השוואת בקשה זו לתוכנית עסקית ח' של התובעת (אשר לטענת התובעת הינה
9 מתוארכת לאוקטובר 2005) מלמדת כי הנתבעים העתיקו קטעים מהתוכנית העסקית
10 השייכת לה ושילבו אותם בבקשתם לקבלת מענק כספי ממשרד התמ"ת. לגרסת התובעת
11 בשני מקרים נעשתה העתקה מילולית של ממש, ובקטעים נוספים נעשתה העתקה בנרטיב,
12 בלשון ובתוכן. בקשר לטענת הנתבעים כי בעיית הקשר הבין דורי בין סבים לנכדיהם הינה
13 בעיה מוכרת שגם חברת NOKIA כתבה מחקר אודותיו (סעיף 22 בסיכומי הנתבעים; נספח
14 ו' בתצהיר אוברמן) וכי הדמיון הנטען אינו אלא שימוש מקובל בניסוח ובתיאור האופייניים
15 לכל מי שעוסק בתחום נושא התובענה – משיבה התובעת כי אוברמן עצמו הודה שמחקר זה
16 נעשה לכל המוקדם בשנת 2008 (פ' מיום 18.3.12, ע' 156, ש' 9-10). כן טוענת התובעת כי
17 במסגרת בקשתם לקבלת מענק כספי ממשרד התמ"ת עשו הנתבעים שימוש במילים זהות
18 לאלה המופיעות בתוכנית עסקית ח' השייכת לה, וכי הדבר מלמד על העתקה בלתי מורשית
19 מתוכניתה העסקית שנעשתה ע"י הנתבעים.
- 20 23. התובעת טוענת כי לא עלה בידי הנתבעים להוכיח מתי וכיצד למדו על בעיית הריחוק הבן דורי
21 בין סבים לנכדיהם. לחיזוק גרסתה זו טוענת התובעת כי:
- 22 א. לא עלה בידי אוברמן להוכיח את טענתו כי ביום **25.11.05** הוא הכין את המצגת הראשונה
23 שלו שעסקה באוניברסיטה עממית מקוונת, וממילא – בשלב זה לא היה במיזם של אוברמן
24 היבט בין דורי או משפחתי ולא היו בו יישומים ספציפיים (פ' מיום 18.3.12, ע' 16, ש' 12-
25 20);
- 26 ב. ביום **3.4.06** שלח אוברמן הודעת דוא"ל למר יאיר גולדפינגר (ממייסדי ICQ) ובגדרה הוא
27 תאר את מיזמו כעוסק ב"חינוך/ ילדים" (סעיף 36 בתצהיר אוברמן; נספח יד' בתצהיר
28 אוברמן). לטענת התובעת, תיאור זה הינו אמורפי לחלוטין;
- 29 ג. אף לגרסתו של אוברמן עצמו הוא התמקד לראשונה בדור ה- BB (דור הסבים והסבתות
30 דהיום, ה – Baby Boomers) בעקבות מגעיו עם מר יעקב נר-דוד (סעיף 32 בתצהיר
31 אוברמן; תכתובת מייל בין אוברמן לנר-דוד מיום **4.4.06** בה אוזכר אתר ה- AAPR העוסק
32 בסבים צורפה כנספח ט' בתצהיר אוברמן). דא עקא, לטענת התובעת נר-דוד לא הובא
33 לעדות ולפיכך ניתן להניח כי עדותו הייתה פועלת כנגד הנתבעים [ע"א 548/78 אלמונית נ']

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 פלוני, פ"ד לה (1) 736, 760 (1980). כן טוענת התובעת כי התכתובת שצורפה על ידי אוברמן
2 הינה כוללנית וסתמית;
- 3 ד. ביחס ל- 4 המקורות מהם טוען אוברמן (בסעיף 22 בתצהירו) כי למד על סוגיות הריחוק
4 המשפחתי הבין דורי – משיבים הנתבעים כי אוברמן הודה שהמקור הנזכר בסעיף 22.4
5 בתצהירו נוצר לאחר הקמת החברה (פ' הדיון מיום 18.3.12, ע' 140, ש' 15), וכי המקורות
6 הנזכרים בסעיפים 22.1 ו- 22.3 בתצהירו מופיעים כבר במצגות התובעת. בעניין מקור נוסף
7 המוצג על ידי אוברמן בתצהירו (בסעי' 25) כעוסק בבעיית הקשר הבין דורי – משיבה
8 התובעת כי אוברמן עצמו הודה שמדובר בטענה כוזבת (ע' 161 ש' 15 – ע' 164 ש' 13).
9 התובעת מוסיפה וטוענת כי כתוצאה מכך נאלץ אוברמן לשנות גרסתו ולטעון כי למד על
10 הבעיה הבין דורית "מתוך שיחות עם אנשים" (ע' 164, 10-13).
- 11 24. בעניין חוות הדעת של המומחית מטעם התובעת, פרופ' מיקי רונן (להלן: "פרופ' רונן" ו-
12 "חוה"ד" בהתאמה), טוענת התובעת כדלקמן:
- 13 א. התובעת מדגישה כי הנתבעים בחרו שלא להגיש חו"ד מומחה מטעמם;
- 14 ב. באשר לטענת הנתבעים כי פרופ' רונן אינה אובייקטיבית – מודה התובעת כי קיימים יחסי
15 ידידות בינה לבין פרופ' רונן, כי פרופ' רונן לא גבתה תשלום עבור הכנת חוה"ד שלה, וכי
16 היא אמורה הייתה ליטול חלק במיזם של התובעת נושא תביעה זו. יחד עם זאת, לטענתה
17 של התובעת אין בכך כדי לפסול את חוה"ד אלא לכל היותר על בית המשפט לבחון אותה
18 "ביתר קפידה מאשר של מומחה שאין לו קמפוז קשר למזמין חוה"ד" (סעיף 29.2 בסיכומי
19 התובעת);
- 20 ג. באשר לטענת הנתבעים כי פרופ' רונן פברקה את המסכים מאתר הנתבעת לגביהם ערכה את
21 ההשוואה הנזכרת בחוות הדעת – משיבה התובעת כי "המומחית – כדי לערוך השוואה
22 מלאה למסכי האתר כפי שהם נראים בעת הפעלה אמיתית דו-צדדית – שתלה בתוך
23 המסכים שהורדו בעת ההפעלה האמיתית ... מסכים שהיו חלקיים עקב היות הפעלה זו חד-
24 צדדית – את אותו חלק ממסכי ה'דמו', המראה את פעולתו המלאה הדו צדדית של פיז'ר
25 הצ'אט" (סעיף 30.1.3 בסיכומי התובעת). לטענת התובעת הדבר מהווה עריכה לגיטימית
26 ורצויה שנועדה להציג בפני בית המשפט "תמונה המשקפת באופן מלא ומדויק יותר כיצד
27 נראים שני המסכים הנ"ל באתר התובעת ... בעת הפעלה אמיתית דו-צדדית" [סעיפים
28 30.1.3 ו- 30.2 (בהתאמה) בסיכומי התובעת];
- 29 ד. באשר לטענת הנתבעים כי האלמנטים במסכים ודרך ארגונם הינם סטנדרטיים מכדי
30 להקים טענה של העתקה – משיבה התובעת, בהסתמך על חוה"ד של פרופ' רונן, כי כפי
31 שצוין בחוה"ד "כמות הפיז'רים וגיוון האפשרויות לגבי כל אחד מהם בכלל והשילוב
32 ביניהם בפרט היא כה גדולה שהעובדה שהפיז'רים המשותפים שולבו באופן דומה כל כך,
33 מחייבת מסקנה של העתקה" (סעיף 32 בסיכומי התובעת);

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- ה. באשר לטענת הנתבעים כי פרופ' רונן העידה "לא קבעתי ממצא של העתקה" – משיבה
התובעת כי הנתבעים הוציאו דברים מהקשרם, וכי בעדותה העידה פרופ' רונן כי שקיים
דמיון המעורר חשד סביר להעתקה (סעיף 10.1 בסיכומי התשובה של התובעת).
25. לתובעת טענות נוספות הנתבעות לשם הוכחת ההעתקה הנתבעת על ידה, ואלה הן:
א. לטענת התובעת, האתר של התובעת מבוסס על הרעיון של גלישה משותפת של הסב ונכדו
באתרי האינטרנט השונים, ואלו האתר של הנתבעים מבוסס על הרעיון שכל התכנים אליהם
יוכלו הסב ונכדו לגשת יימצאו בתוך האתר שלהם. לפיכך, העובדה שהנתבעים אמצו את
רעיון ה- "Web adventure" המצוי בסתירה גמורה לאופי אתרם מלמדת כי רעיון זה
הועתק ממסמכי התובעת;
ב. לטענת התובעת, הדמיון הרב הקיים בין אתר הנתבעים לבין מיזם התובעת מעביר את נטל
הראיה לכתפי הנתבעים. לטענתה, בנסיבות אלה מוטל דווקא על הנתבעים הנטל להוכיח
שלא העתיקו ממסמכי התובעת, ואילו התובעת אף פטורה מהוכחת נגישות ליצירה [ט'
גרינמן, זכויות יוצרים (מהדורה שניה, 2008) (להלן: "גרינמן")], עמ' 661];
ג. לטענת התובעת, אוברמן חסר כל ידע מקצועי רלבנטי לפיתוח מיזם מסוג זה וגם בזאת יש
משום הוכחה נוספת לכך שלא פיתח את המיזם לבדו, אלא העתיקו מהתובעת;
ד. לטענת התובעת, הנתבעים לא הביאו לעדות 3 עדים (ה"ה ליהי סלע, שרית ברזילי ורן
זעירא) אשר לטענת הנתבעים עבדו בחברה במחצית הראשונה של שנת 2006 ועסקו בפיתוח
האתר – ולפיכך חזקה כי עדותם הייתה פועלת לרעת הנתבעים.
26. העילות המשפטיות להן טוענת התובעת הן אלה:
א. הפרת זכויות יוצרים:
1) התובעת טוענת כי ביחס לתוכנות מחשב ואתרי אינטרנט הגנת זכויות היוצרים
משתרעת הן על הרכיבים החיצוניים והן על הרכיבים הפנימיים, "שהם הבחירה
ברעיונות ובארגונים" [גרינמן, עמ' 202-203] וכי הגנה זו מוענקת "גם לצורה" (artwork),
למבנה (structure), להזנת המשתמש (user inputs), לסדר (sequence) ולארגון
(organises) של התוכנה" [ע"א 139/89 הרפז נ' אחיטוב, פ"ד מד (4) 16, 21 (1990)].
כן טוענת התובעת כי תוצריה חוסים תחת הגנת זכויות היוצרים על פי אמנת המידה
שנקבעו בע"א 513/89 Interlego A/S נ' Exin lines Bros, פ"ד מח(4) 133 (1994) בסוף
פסקה 12.
2) לטענת התובעת, הנתבעים הפרו את זכויות היוצרים החומרית והמסורתית שלה [ת.א.
(מחוזי מרכז) 5315-04-08 הוצאת קורן ירושלים בע"מ נ' מיקרוסופט ישראל בע"מ,
תק-מח 12 (2) 17887, סעיפים 42-43 (2012) – להלן: "פסק דין הוצאת קורן"] ולפיכך
זכאית התובעת, לטענתה, לפיצויים ללא הוכחת נזק בשיעור של 100,000 ₪ בגין כל
אחת מההפרות הנ"ל – המסתכמים בסך כולל של 200,000 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 בהתייחס לטענת הנתבעים לפיה התובעת נותרה בשלב של פיתוח הרעיון למיזם בלבד
2 ולא הגיעה כלל לכדי יצירת "יצירה" כמשמעותה בדין – משיבה התובעת כי "פעולת
3 הנתבעים ועובדיהם דומה לפעולת ילד המצייר בספר צביעה: הציור צויר וחולק
4 לשטחים – מראש; לכל שטח ניתן מספר – מראש; יש 'מקרא' לפיו כל מספר מותאם
5 לצבע; הילד רק ממלא צבעים בתוך גבולות השטחים על פי הצבעים שנקבעו מראש
6 והמקודדים לפי מספרים; הנמשל: התובעת – היא מי שצייר, קבע את השטחים, קידד
7 את הצבעים; הנתבעים ועובדיהם רק צבעו" (סעיף 11 בסיכומי התשובה של התובעת).
8 ב. גזל סוד מסחרי:
9 התובעת מציינת כי עילת התביעה מכוח דיני זכויות יוצרים ועילת התביעה מכוח דיני
10 סודות מסחריים אינן סותרות זו את זו וככל ששתיהן מתקיימות זכאי הנפגע לקבלת
11 פיצוי מצטבר בשל קיומן של שתיהן (פסק דין הוצאת קורן, סעיף 74);
12 לטענת התובעת, המידע נושא תביעה זו עונה על הגדרת סוד מסחרי כמשמעותה בסעיף
13 5 בחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט – 1999 (להלן: "חוק עוולות מסחריות"). לגרסתה,
14 מידע זה לא היה נחלת הרבים במועדים הרלוונטיים, הוא לא ניתן היה לגילוי על ידי
15 אחרים, סודיותו הקנתה לתובעת יתרון עסקי, והתובעת נקטה באמצעים סבירים
16 לשמירה על סודיותו;
17 סעיף 9 בחוק עוולות מסחריות קובע כי יראו כשימוש בסוד מסחרי אף "שימוש בסוד
18 שנעשו בו שינויים ובלבד שמתקיים דמיון מהותי בין הסוד המסחרי לבין המידע שנעשה
19 בו שימוש". לטענת התובעת, במקרה זה מתקיים דמיון מהותי כנדרש על פי סעיף זה;
20 לטענת התובעת, הנתבעים ביצעו עוולה של גזל סוד מסחרי שכן הם קיבלו את סודה
21 המסחרי של התובעת תוך שהם יודעים, או למצער צריכים היו לדעת, שהסוד הועבר
22 אליהם ללא הסכמת התובעת, ובאופן שנאסר על פי הוראת סעיף 6(ב) בחוק עוולות
23 מסחריות;
24 התובעת תובעת מהנתבעים פיצויים בלא הוכחת נזק המסתכמים בסך של 100,000 ₪,
25 בגין קיומה של עוולה זו.
26 ג. עשיית עושר ולא במשפט:
27 לטענת התובעת, בנסיבות התביעה דנן מתקיימים התנאים המנויים בסעיף 1(א) בחוק
28 עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט – 1979 (להלן: "חוק עשיית עושר ולא במשפט")
29 אשר נדרשים לשם ביסוסה של עוולה בגין עשיית עושר ולא במשפט שנעשתה ע"י
30 הנתבעים על חשבונה;
31 לטענת התובעת, פסיקת בתי המשפט קובעת כי קיומה של עילת תביעה על פי דיני
32 הקניין הרוחני אינו בבחינת הסדר שלילי המונע הגשת תביעה על פי דיני עשיית עושר
33 ולא במשפט [רע"א 5768/94 א.ש.י.ר נ' פורום אביזרי ומוצרי צריכה, פ"ד נב (4) 289

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 8438 ,8432 , (3) 2010 תק-מח 2010, סגל נ' גולדהמר, תק-מח 2010 (3), 8432, 8438;
2 ; (1998); ע"א (מחוזי חיפה) 40319-02-10 סגל נ' גולדהמר, תק-מח 2010 (3), 8432, 8438;
3 ; (2010);
- 3 התובעת מציינת את פסיקת בית המשפט העליון בע"א 2287/00 שוהם מכונות
4 ומבלטים בע"מ נ' הרר (פורסם בנבו, 5.12.2005) לפיה: "שופטי ההרכב השונים בפרשת
5 א.ש.י.ר. מנו תנאים שונים המקנים בענייננו זכאות מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט.
6 נראה כי שני תנאים זכו לתמיכת רוב השופטים: האחד לפיו "על הרעיון להיות מסוים,
7 ניתן להגדרה, חדשני ייחודי ויישומי ועליו להיות רעיון שבעליו עשו בו שימוש או
8 שבכוונתם לעשות בו שימוש" (שם, בעמ' 431); ושנית, "על הזוכה להיות מודע לכך
9 שהוא מעתיק מוצר פרי רעיונו של אחר" (שם, בעמ' 432) (לדיון נרחב בפרשה זו, ראו
10 עופר גרוסקופף הגנה על כללי תחרות באמצעות דיני עשיית עושר ולא במשפט (תשס"ב)
11 303-330)". לטענת התובעת, תנאים אלו מתקיימים בנסיבותיה של תביעה זו.
- 12 27. לאור כל האמור לעיל מבקשת התובעת מבית המשפט כי יפסוק לזכותה את כל הסעדים
13 והצווים המפורטים בסעיפים 42.1-42.4 בכתב התביעה, ובכללם יורה על צווי המניעה וצווי מתן
14 החשבונות המבוקשים.
- 15 **ב. טענות הנתבעים**
- 16 28. לטענת הנתבעים, "השאלה מי הגה, יזם ופיתח אתר אינטרנט – על כל רבדיו ... כלל אינה עולה
17 בתיק זה, שהרי התובעת עצמה נאלצה להודות שהיא לא פיתחה אתר אינטרנט, ובוודאי שלא
18 על כל רבדיו. דה פקטו, עסקינן, בתובעת שנשארה 'תקועה' בשלב הרעיון למיזם, ולא הצליחה
19 לפתחו, ושכל מה ש'פיתחה', ולטענתה הגיע לידי הנתבעים, היא תוכנית עסקית בסיסית וגנרית
20 ברובה ומצגת סכמטית ביותר, תובעת שנכשלה בניסיונה לפתח אתר אינטרנט ... " (סעיף 1
21 בסיכומי הנתבעים). הנתבעים מוסיפים וטוענים כי השאלה הרלוונטית בתיק זה הינה האם מי
22 מבין הצדדים העתיק יצירה מוגנת שיצר משנהו. לגרסתם, על מנת לזכות בתביעתה, לא די בכך
23 שתובעת תוכיח מתי הגתה את הרעיון למיזם 'אלא, עליה להוכיח, כי יצרה יצירת מוגנת (שכן
24 רעיון אינו מוגן על ידי הדין), כי לנתבעים היתה גישה ליצירה שלה והזדמנות להעתקתה, כי
25 קיים דמיון בין היצירות וכי הנתבעים העתיקו, בפועל, חלקים מהותיים מהיצירה שלה. בכל
26 אלה כשלה התובעת כישלון חרוץ" (פסקה 2 בסיכומי הנתבעים).
- 27 29. לטענת הנתבעים, המצגת והתוכנית עסקית אשר את תאריך הכנתם ניסתה התובעת להוכיח
28 הינם לכל היותר בגדר טיוטא, שלא הבשילה לכדי "יצירה", כמשמעות מונח זה בחוק החדש.
29 30. לטענת הנתבעים, עלה בידם להוכיח כי פיתחו את המיזם שלהם באופן עצמאי לחלוטין,
30 באמצעות צוות מטעמם, וכי אין כל דמיון בין אתר האינטרנט שהקימו לבין הרעיון של התובעת
31 להקמת אתר אינטרנט. לדידם, האתר שלהם מבוסס על טכנולוגיה של "ועידת וידאו" ופיתוח
32 תוכן ייחודי, בעוד שרעיון התובעת התבסס על טכנולוגיית "גלישה משותפת" ושימוש בתוכן
33 המצוי ברשת האינטרנט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

31. לטענת הנתבעים, הוכח כי המצגת והתוכנית עסקית של התובעת נוצרו בשנת 2006 (בניגוד לגרסת התובעת כי נוצרו בשנת 2005). כך למשל, נכללו בה שקופיות עם צילום ילדיו של ערן גאנז, שהוא עצמו העיד כי הכין אותם בשנת 2006; וכן נכללה בה רשימה של צוות העובדים המונה גם את העובד פרבר, אשר הצטרף לצוות העובדים רק במאי 2006 (עי' 12-14; עי' 235, ש' 13-19). בנוגע לטענת התובעת כי בעולם הדיגיטלי מקובל לערוך מסמכים על ידי שינוי גרסאות מתמיד ולפיכך לא ניתן לשייך למצגות תאריכים קונקרטיים שכן הן נערכו "ונדרסו" מספר פעמים על ידה – משיבים הנתבעים כי המדובר בהסבר מיתמם שאין בו כדי לסייע לתובעת. לדבריהם, "יש להתייחס לכך כאל ידיעה שיפוטית, שאין כל קושי לתארך באופן מדויק מסמכים אלקטרוניים, החל מהאמצעי הפשוט של יצירת קובץ PDF הנושא את תאריך המסמך בתחתית כל עמוד, דרך שמירת נתיב ה'גרסאות' הקיים בכל תוכנת וורד והמאפשר להתחקות אחרי כל השינויים שנעשו במסמך, וכלה בחתימת קובץ באמצעות חתימה אלקטרונית באופן שאינו מאפשר שינוי". דא עקא, לטענת הנתבעים – "התובעת כשלה בניסיונה להוכיח מועדה של כל מצגת או תוכנית עסקית" (סעיף 10 בסיכומי הנתבעים).
32. לטענת הנתבעים, התובעת לא הצליחה להוכיח מיהו האדם שהעביר – עפ"י גרסת התובעת – את מסמכיה לנתבעים, ואילו מסמכים הועברו. לטענת הנתבעים התובעת הציגה בעניין זה גרסאות משתנות. לעניין זה טוענים הנתבעים כי:
- א. העד יניר פרבר הבהיר לתובעת שלא העביר את מסמכיה לאיש (עי' 217, ש' 31-22; עי' 218, ש' 1-3);
- ב. בכתב התביעה הציגה התובעת גרסה מעורפלת בנוגע לשאלה כיצד ומתי הגיעו המסמכים לאוברמן;
- ג. בסעי' 55 בתצהירה הסתמכה התובעת על תצהירו של מר אליעזר פלג, אשר העיד (בסעי' 7 בתצהירו) כי כאשר האשים את אוברמן בהעתקה מהתובעת, הוא הגיב כמי שנתפס בקלקלתו (סעי' 5 בתצהיר התובעת). על ראיה זו משיבים הנתבעים כי המדובר בעדות מפי השמועה, וכי פלג עצמו העיד כי "אולי ההתרשמות שלי הייתה לא נכונה..." (עי' 58, ש' 19). לפיכך, דינה של עדות זו – מחיקה [י' קדמי על הראיות (תשי"ע – 2009) עמ' 551-552];
- ד. בתצהירה טענה התובעת כי בפגישתה הראשונה עם מר כץ היא העבירה לו את מצגת טז-2 וכן תוכנית עסקית, אשר צורפה כנספח טז-3 לתצהיר התובעת (להלן: "תוכנית עסקית טז-3"), וכי מר כץ מסר מסמכים אלה לאוברמן (סעי' 41-39 ו-53 בתצהיר התובעת). על כך משיבים הנתבעים כי מר כץ העיד שהתובעת מסרה לו את מסמכיה לראשונה ביולי 2006, לאחר שמיזם הנתבעים כבר יצא לדרכו, וכי לא העביר כלל את המסמכים לידי הנתבעים. בקשר לתוכנית עסקית טז-3 טוענים הנתבעים כי היא כוללת נתוני הכנסות עתידיות שהעביר פרבר לתובעת בדואר אלקטרוני שנשלח ביום 5.7.06 (סעי' 19 בסיכומי הנתבעים, נספח 8 בסיכומי הנתבעים) ומכאן שתוכנית עסקית זו על הנתונים המפורטים בה לא יכלה לשמש את הנתבעים בפיתוח המיזם – שפותח ברבעון הראשון של שנת 2006;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- ה. בחקירתה הנגדית, טענה התובעת כי המצגת שמסרה למר כץ בפברואר 2006 הינה זו שצורפה כנספח יג-1 לתצהירה (להלן: "**מצגת יג-1**"), וכי בנוסף לכך היא מסרה למר כץ באותו מועד גם את תוכנית עסקית טז-3.
- לטענת הנתבעים, שינוי גרסה זה נעשה ע"י התובעת בעקבות עדותו של מר גאנז לפיה מצגת טז-2, וכן המצגת שצורפה כנספח 3 לכתב התשובה של התובעת (להלן: "**מצגת 3**") לא היו קיימות בשנת 2005 (עי' 29, שי' 1-13; עי' 26, שי' 1-10).
- דא עקא, לטענת הנתבעים הוכח על ידם כי **מצגת יג-1** כלל לא הייתה יכולה לשמש את הנתבעים לצורך ביצוע ההעסקה הנטענת, מכיוון שהיא שונה מהותית מיתר מצגות התובעת, וכלל אינה דומה למסכי הנתבעים אליהם ביצעה התובעת את ההשוואה לצורך הוכחת ההעסקה הנטענת על ידה (עדות רונן, עי' 163, שי' 4-21);
- ו. לטענת הנתבעים, בסיכומיה פעלה התובעת ליצירת **גרסה חדשה** מטעמה בנושאים הבאים:
- 1) בעניין **המצגת** יצרה התובעת עמימות מכוונת ולא התייחסה לנספח קונקרטי (סעי' 2, 23.3, ו-26 בסיכומי התובעת).
- הנתבעים מציינים כי התובעת מנסה להוכיח שאותה מצגת (שלא ברור מהי) נוצרה בשנת 2005, וזאת באמצעות יצירת השוואה בין מצגות 3, יז-3 וטז-2, ששלושתן, לגרסתה של התובעת, שוות בתוכן ונוצרו בשנת 2005. לכך משיבים הנתבעים כי בשקף הראשון של כל שלוש המצגות האלה קיים משפט מאפיין בעניין סיום פיתוחו של אב טיפוס של דפדפן שיתופי. העד **גאנז** העיד ששלב הפיתוח לאב טיפוס של הדפדפן השיתופי, אליו מתייחס השקף הראשון במצגת, הסתיים ביוני 2006 (עי' 19, שי' 1-13) וגם התובעת אישרה עובדה זו בעדותה (עי' 232, שי' 18-24; עי' 233, שי' 3-9; עי' 234, שי' 5-6).
- מכאן שמצגות אלו לא היו קיימות בשנת 2005.
- 2) בעניין **התוכנית העסקית** העלתה התובעת את הטענה כי התוכנית העסקית מאוקטובר 2005 שצורפה כנספח ח-4 היא זו שהועתקה על ידי הנתבעים. הנתבעים מציינים כי לא קיים נספח ח-4 ולכן הכוונה הינה, כלל הנראה, לתוכנית עסקית שצורפה כנספח יא-2 לתצהיר התובעת (להלן: "**תוכנית עסקית יא-2**"). לטענת הנתבעים, המדובר בשינוי חזית פסול. כן טוענים הנתבעים כי תוכנית עסקית יא-2 לא יכולה הייתה לשמש כבסיס למיזם הנתבעים משני טעמים:
- ראשית**, מכיוון שתוכנית זו אינה כוללת תיאור גרפי של המנשקים, ואילו פרופ' רונן העידה כי לצורך העסקה צריכים היו הנתבעים לקבל לידיהם לכל הפחות ספר אפיון (אשר אין מחלוקת כי לא נמסר כלל לנתבעים – ראו סעיף 47 להלן) ומצגת שהרי רק באלה יש תיאור גרפי של המנשקים אשר לכאורה הועתקו על ידי הנתבעים עפ"י הנתען ע"י התובעת (עי' 142, שי' 8-21; עי' 143, שי' 1-8).
- שנית**, בתוכנית זו נאמר כי גילאי הילדים הרלוונטיים הינם 3-9 שנים ואילו אתר הנתבעים פונה לילדים בגילאי 3-8 שנים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 33. לטענת הנתבעים, התובעת לא הצליחה להוכיח מה הועתק, לטענתה, ע"י הנתבעים, והציגה
2 בעניין זה גרסאות משתנות :
- 3 א. בכתב התביעה טענה התובעת כי פיתחה פלטפורמה טכנולוגית לפעילות בין דורית (סעי' 6, 8,
4 14, 28, 36.4, 37.4), באמצעות השקעה כספית אדירה (סעי' 8, 17.1, 17.3) וכי פלטפורמה זו
5 הוטמעה באתר הנתבעים, תוך שינוי ייעודו מאתר מידע לאתר אינטראקטיבי (סעי' 15).
- 6 ב. דא עקא, לטענת הנתבעים לאחר שהתברר כי התובעת לא פיתחה כל פלטפורמה טכנולוגית,
7 שינתה התובעת את גרסתה וטענה כי ההעתקה הינה של תוכנית עסקית ומצגת שאין אלא
8 בגדר טיוטה למיזם המתוכנן (סעיף 19 בתצהיר התובעת).
- 9 34. לטענת הנתבעים, הוכח כי התובעת איננה אמינה – הן בשל שינויי הגרסאות הרבים שלה והן
10 בשל פגמים נוספים שנפלו בהתנהלותה במהלך ניהולה של התובענה, כמו למשל כאשר העידה
11 בזמן שהוחזק על ידה דף הכולל תאריכים והערות אותו הסתירה, לטענת הנתבעים, מבית
12 המשפט. הנתבעים מדגישים כי מדובר במעשה פסול מאחר שעד אמור להעיד מתוך זכרונו,
13 ואסור לו להעיד בעת שהוא מעיין ברישומים שברשותו (קדמי, עמ' 1935).
- 14 35. לטענת הנתבעים, אין כל דמיון בין מיזם הנתבעים למיזם התובעת, ולפיכך אין בסיס לטענה כי
15 מיזם הנתבעים הועתק ממיזם התובעת. בסוגיה זו טוענים הנתבעים כי :
- 16 א. בין המוצרים שיזמה התובעת לבין אלה שיזמו הנתבעים קיימים הבדלים רבים בתכנים,
17 בסוג הטכנולוגיה, ובשיטת הפעולה והפונקציונאליות (כמפורט בסעי' 51-73 בתצהיר
18 אוברמן) ;
- 19 ב. השימוש במונח "WEB ADVENTURE" אינו מלמד על דמיון בין מיזם הנתבעים לרעיון
20 התובעת. בעוד שאצל התובעת המשמעות של מונח זה הינה גלישה משותפת לתכנים
21 הנמצאים באתרים חיצוניים, הרי שאצל הנתבעים משמעותו הינה "ביצוע פעילות משותפת
22 שמקורה בתוכן שקיבלו מאתרים אחרים, תוכן שישוּבץ בתוך אתר הנתבעים רק אחרי
23 שפעילויות חיצוניות אלו עברו התאמה תכנונית וטכנולוגית לאתר הנתבעים" (סעיף 21
24 בסיכומי הנתבעים; עדות אוברמן, ע' 701, ש' 31-29; ע' 702, ש' 6-1).
- 25 ג. באשר לדמיון הרב שמצאה התובעת בין תוכנית עסקית ח' שלה לבין הבקשה לקבלת מענק
26 כספי ששלחו הנתבעים למשרד התמ"ת ביום 13.10.06, בקשה אשר לטענת התובעת מלמדת
27 על העתקה שביצעו הנתבעים מתוכניתה העסקית – משיבים הנתבעים כי אין כל דמיון
28 בנרטיב, בלשון ובתוכן בין מיזם הנתבעים למיזם התובעת, מעבר לשימוש בניסוח ובתיאור
29 המקובלים והשגורים על לשונו של כל מי שעוסק בתחום והמשתמש במידע המצוי
30 באינטרנט ובמאגרי מידע הזמינים והחופשיים לשימוש של כל אדם. כתימוכין לטיעונם זה
31 מוסיפים הנתבעים ומצטטים קטע ממחקר שנערך ע"י חברת NOKIA בנושא בעיית הקשר
32 הבין דורי בין סבים לנכדיהם. לטענתם, הדבר מלמד על כך שמדובר בבעיה מוכרת, וכפי
33 שמן הסתם NOKIA לא למדה על כך מהתובעת ולא העתיקה ממנה – כך גם הנתבעים לא
34 למדו על כך מהתובעת ולא העתיקו ממנה ;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 ד. קיים שוני בטווח הגילאים של שני הפרויקטים. בעוד שהתובעת התייחסה לטווח גילאים
2 של 3-9 שנים, הרי שהנתבעים התייחסו במיזם שלהם לטווח הגילאים של 3-8 שנים. מעבר
3 לכך, המדובר בטווח גילאים מתבקש, נוכח מהות המיזם;
4 ה. התובעת עצמה הודתה שאין דמיון בין המסכים שהועברו לטענתה לידי הנתבעים (מצגת יג-
5 (1) לבין אתר הנתבעים (ע' 267, ש' 22-28; ע' 269, ש' 25-31; ע' 270, ש' 1).
- 6 36. לטענת הנתבעים, למר אוברמן יש ידע וניסיון לפיתוח והובלת המיזם בכוחות עצמו, לרבות גיוס
7 צוות איכותי וגיוס הכסף הנדרש לשם כך, בנבדל מהתובעת, אשר בשל חוסר ניסיונה הניהולי
8 לא חצתה מעולם את שלב ה"רעיון" ולא התקדמה אל השלב האופרטיבי. בהקשר זה מפנים
9 הנתבעים אל עדותו של מר **עפר פביאן** לפיה מיזם התובעת נותר בגדר **רעיון בלבד**, וכי התוכנית
10 העסקית והמצגת שהכינה לא היו בשלים אפילו לשלב של גיוס הון (ע' 605, ש' 3-9).
- 11 37. הנתבעים טוענים כי גם אם הרעיון למיזם התובעת קדם לזה של הנתבעים – אין לכך משמעות,
12 מכיוון שעלה בידי הנתבעים להקדים את התובעת בהפיכת המיזם לאופרטיבי – ברכישת שם
13 המתחם לאתר, בהגשת בקשה לרישום פטנט באוקטובר 2006 (לפני התובעת), בהגשת בקשה
14 לקבלת מימון ממשרד התמ"ת באוקטובר 2006 (נספח 13 לסיכומי הנתבעים), בגיבוש צוות
15 פיתוח מקצועי, בחתימה על הסכמים עם הוצאות ספרים ועוד.
- 16 38. הנתבעים טוענים כי יש לפסול את חוות דעתה של פרופ' רונן, ולחילופין – להעניק לה משקל
17 מזערי, נוכח העובדה שפרופ' רונן אינה אובייקטיבית ביחס לתובעת וביחס לפרויקט עצמו, וכן
18 בשל פגמים נוספים שנפלו, לטענתם, בחוות דעתה. בין הפגמים האלה מונים הנתבעים את
19 העובדה שהתובעת העלימה מפרופ' רונן מידע לפיו הנתבעים הגישו בקשה לרישום פטנט לפני
20 התובעת (ע' 86, ש' 15-19), את העובדה שפרופ' רונן עצמה השיבה בחיוב לשאלת בית המשפט
21 האם יש בנתון זה כדי לשנות ממסקנותיה (ע' 162, ש' 19; ע' 163, ש' 1-3); העובדה שפרופ' רונן
22 מעולם לא עשתה שימוש מלא במוצר שפתחו הנתבעים אלא עשתה שימוש חד צדדי בלבד כך
23 שהמסמכים שבחווה"ד הינם מפוברקים (ע' 107, ש' 13-21; ע' 108, ש' 1-4); וכן את העובדה
24 שפרופ' רונן לא הפעילה את אתר הנתבעים בעצמה, אלא התבססה על הפעלתו על ידי הגב'
25 יסעור באוגוסט 2008, ללא פיקוח של פרופ' רונן על ההפעלה, וזאת בניגוד לנדרש ממומחה על פי
26 הפסיקה המחייבת (קדמי, עמ' 772);
- 27 כן טוענים הנתבעים כי אין לקבל את טענתה של פרופ' רונן לפיה קיים דמיון בין מוצר הנתבעים
28 למצגת התובעת בכך ששניהם עשו שימוש במאפייני זיהוי בכלל, ובמאפיין של כפתורים עגולים
29 בפרט. הנתבעים מונים מספר נימוקים לטיעונם זה:
- 30 ראשית, בשל הצרכים הספציפיים של ילדים ומבוגרים מחד, ובשל מאפייני האתר מאידך,
31 מרבית האתרים שבתחום הנדון כוללים את אותם מאפיינים בהם מצאה פרופ' רונן דמיון בין
32 שני האתרים, כך שאין בדמיון שביניהם כדי ללמד על העתקה (עדות גופר, ע' 438, 23-7; ע' 440,
33 ש' 21-24);
- 34 שנית, כפי שהעיד העד גאנז בחקירתו, מדובר במאפיינים מוכרים שאינם ייחודיים ויש אלפי
35 אתרים עם מאפיינים כאלה (ע' 34, ש' 1-20; ע' 35, ש' 8-18; ע' 38, ש' 14-16);

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 שלישית, העד גאנו ציין בחקירתו כי קיים שוני מהותי בין ממשקי ותפקידי הכפתורים אצל
2 התובעת לבין תפקידם אצל הנתבעים (ע' 39, 12-15);
3 רביעית, התובעת העידה שבתחילה היו לה גם כפתורים מרובעים (ע' 305, 24-32; ע' 306, ש' 1-
4 2), כך שאין משמעות לבחירה דווקא בכפתורים עגולים.
5 הנתבעים מוסיפים וטוענים כי פרופ' רונן עצמה קבעה "לא קבעתי ממצא של העתקה" (ע' 169,
6 ש' 9).
- 7 39. לטענת הנתבעים, התובעת לא עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה מהסיבות הבאות:
- 8 א. לטענת הנתבעים, התובעת לא הצליחה להוכיח כי יצרה "יצירה", כמשמעות מונח זה בסעיף
9 4 בחוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007, וכי חלקים מהותיים מיצירה זו הועתקו על ידי
10 הנתבעים. כל שעלה בידה להוכיח הינו כי יצרה תוכנית עסקית בוסרית מאוד ומצגת עם
11 מסכים סכמתיים – שאינם בגדר "יצירה";
- 12 ב. לטענת הנתבעים, ההפניה של התובעת לפסקי דין העוסקים בהגנה על זכויות יוצרים
13 בתוכנת מחשב אינה רלוונטית, מכיוון שב"כ התובעת הצהיר לפרוטוקול כי "אנו לא טוענים
14 שהעתיקו את קוד המקור שלנו ... [ש]אנו לא טוענים שהייתה לנתבעים ... חשיפה לקוד
15 המקור של התובעת" (פי הדיון מיום 21.3.11, ע' 8, ש' 7-13);
- 16 ג. בהתייחס לטענת התובעת לפיה יש בדמיון שבין שני המיזמים, של התובעת ושל הנתבעים,
17 כדי להעביר את נטל הראיה לנתבעים, משיבים הנתבעים כי לשם הוכחת העתקה על
18 התובעת היה להוכיח:
- 19 (1) כי הייתה לנתבעים גישה או נגישות למסמכיה – דבר שלטענת הנתבעים לא עלה בידה
20 להוכיח.
- 21 (2) כי קיים דמיון מובהק בין שני המיזמים – בהקשר זה נקבע כי דמיון מהותי מתקיים
22 "כ] ... שאין זה סביר להניח כי דמיון זה הוא פרי של מקרה או סיבה אחרת מלבד
23 העתקה", וכי נדרש יותר [מ] ... "הימצאותן של נקודות דמיון אחדות הפזורות באקראי
24 לאורך היצירה" (גרינמן, עמ' 645-646). כן נקבע כי "דמיון כזה ייתכן במקרים חריגים
25 בלבד, שבהם היצירה הראשונה ורכיבים ממנה מופיעים גם ביצירה המאוחרת, כה
26 מתוחכמים או ייחודיים עד שלא ייתכן כי היוצר המאוחר בזמן יצר באופן עצמאי
27 יצירה דומה" (גרינמן, ע' 661). לטענת הנתבעים, במקרה דנן לא הוכיחה התובעת כל
28 דמיון בין מיזם התובעת ומיזם הנתבעים מלבד דמיון בגיל אוכלוסיית היעד, הנובע
29 באופן טבעי מאופי המיזם לפעילות בין דורית באינטרנט;
- 30 ד. לטענת הנתבעים, התובעת לא הוכיחה כי היה בידה סוד מסחרי, שהרי המידע שהיה
31 ברשותה הינו מידע נפוץ שהתייחס לבעיה ידועה שרבים עסקו בה. התובעת אף לא הוכיחה
32 מהו המידע שהגיע לידי הנתבעים, וכיצד הגיע לידיהם.
- 33 40. לטענת הנתבעים, הגשתה של התביעה גרמה להם להוצאות ונוזקים רבים: שכ"ט עו"ד בסך של
34 כ- 320,000 ₪, הוצאות ישירות בסך של כ- 50,000 ₪, שעות עבודה של אוברמן בשווי 252,720

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 ש, נזקים בסך של כ- 4,000,000 ש"ח ופגיעה בשמו הטוב של אוברמן. הנתבעים מבקשים מבית
2 המשפט כי ידחה את התביעה ויפסוק להם הוצאות ריאליות [בג"ץ 891/05 תנובה מרכז שיתופי
3 לשיווק תוצרת חקלאית בישראל נ' הרשות המוסמכת למתן רישיונות יבוא משרד התעשייה
4 והמסחר (לא פורסם, 30.6.2005)].

IV. עיקר השאלות שבמחלוקת

41. השאלות העיקריות הדורשות הכרעה בדיון בתובענה שלפני הינן אלו:

- 7 (1) מהו הדין החל על התביעה ?
- 8 (2) מהם התוצרים שיצרה התובעת במסגרת המיזם שלה אשר לגביהם היא טוענת כי הועתקו
9 על ידי הנתבעים לצורך הקמת אתר האינטרנט שלהם?
- 10 (3) האם הוכח כי אתר הנתבעים נוצר תוך העתקה מתוצריה של התובעת, והאם העתקה
11 נטענת זו הינה בגדר העתקה של "ביטוי לרעיון" (דהיינו – "יצירה"), או שמא עסקינן
12 בהעתקה נטענת של "רעיון" בלבד?
- 13 (4) במידה וייקבע כי בוצעה הפרת זכויות יוצרים (של הזכות החומרית ו/או של הזכות
14 המוסרית) – יש לקבוע את שיעור הפיצוי הסטטוטורי לו זכאית התובעת בגין הפרה זו.
- 15 (5) האם הנתבעים ביצעו כלפי התובעת עוולה של גזל סוד מסחרי על פי חוק עוולות מסחריות,
16 תשנ"ט – 1999? אם יקבע במענה לשאלה זו כי אכן הנתבעים ביצעו עוולה זו כנגד התובעת
17 יידרש לקבוע האם זכאית התובעת לפיצוי סטטוטורי בגין ביצוע העוולה, וכך את סכומו.
- 18 (6) האם הנתבעים עשו עושר ולא במשפט על חשבון התובעת כמוגדר בחוק עשיית עושר ולא
19 במשפט, תשל"ט – 1979? אם המענה לשאלה זו יהא חיובי אזי יידרש לקבוע האם זכאית
20 התובעת להשבה, ובאיזה שיעור.

V. דיון והכרעה

א. מהו הדין החל על התביעה

- 23 42. חוק זכות יוצרים, התשס"ח – 2007 (להלן: "החוק החדש"), אשר פורסם ברשומות ביום
24 25.11.2007, קובע כי "יום התחילה", דהיינו – יום כניסתו לתוקף, יחל שישה חודשים לאחר יום
25 פרסומו "ברשומות", דהיינו – ביום 25.5.2008 (ראו סעיף 77 בחוק החדש). החוק החדש ביטל,
26 בין היתר, את תוקפם של חוק זכות יוצרים, 1911 (להלן: "החוק הישן") ושל פקודת זכות
27 יוצרים, 1924 – למעט סעיפים 33 עד 36 בפקודת זכות יוצרים, 1924 שנותרו בתוקף (ראו
28 בסעיפים 68-69 בחוק החדש).
- 29 43. סעיף 78(א) בחוק החדש קובע כי "הוראות חוק זה יחולו גם לגבי יצירה שנוצרה לפני יום
30 התחילה, בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) עד (ז)".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 משמעותו של סעיף זה הינה כי על יצירות שנוצרו לאחר יום התחילה יחולו הוראות החוק
2 החדש בלבד. מאידך על יצירות שנוצרו לפני יום התחילה יחולו הוראות החוק החדש, ככל שלא
3 מתקיימים החריגים המפורטים בסעיפי המשנה (ב) עד (י) של סעיף 78 אשר לגביהם ימשיכו
4 לחול הוראות הדין הקודם (החוק הישן ופקודת זכות יוצרים, 1924).

5 44. בתביעה זו טוענת התובעת, בתמצית, כי הנתבעים העתיקו ממנה תוכנית עסקית ומצגת שאותן
6 יצרה לגרסתה בשנת 2005, דהיינו – לפני כניסת החוק החדש לתוקפו. בנסיבות אלו, ככלל,
7 חלות על המקרה הנוכחי הוראות החוק החדש. אולם, ככל שיהיה מקום לתחולתו של אחד או
8 יותר מבין אותם חריגים שלגביהם ממשיך לחול החוק הישן – יצוין הדבר במפורש להלן.

9 **ב. מהם התוצרים שיצרה התובעת במסגרת המיזם שלה והאם הם הועתקו שלא**
10 **כדין על ידי הנתבעים לצורך הקמת אתר האינטרנט שלהם?**

11 45. בראשיתו של פרק זה אקדים ואומר כי בתביעה המוגשת בגין הפרה נטענת של זכויות יוצרים מן
12 הראוי כי יפורט בגדרה מהי אותה יצירה אשר לטענת התובע הופרה על ידי הנתבעים, שהרי
13 כיצד יתאפשר לבית המשפט לקבוע אם זכויות היוצרים של התובע ביצירה מסוימת הופרו אם
14 לאו מבלי שהובהר ע"י התובע בכתב התביעה באיזו יצירה הופרו ונפגעו זכויות היוצרים שלו?
15 במקרה הנוכחי, התובעת לא פרטה כראוי בכתבי הטענות מהם התוצרים אשר לגרסתה הינם
16 בגדר "יצירות" שהועתקו שלא כדין ע"י הנתבעים תוך כדי ביצוע הפרה של זכויות היוצרים שלה
17 בתוצרים אלה. יחד עם זאת, אני סבור כי עיון מעמיק בכתבי הטענות ובעדותה של התובעת גם
18 יחד יסייע "לבור את הבר מן התבן" ולהגדיר באופן מדויק יותר מהם התוצרים הספציפיים
19 אשר לגביהם העלתה התובעת טענת העתקה הגורמת לפגיעה בזכויות היוצרים שלה. לשם
20 בחינתה של שאלה זו אדרש גם לבחינת שאלות המשנה הבאות:

21 א. מהם כל סוגי התוצרים אותם עלה בידי התובעת ליצור במסגרת המיזם שהקימה;

22 ב. מבין סוגי התוצרים אותם יצרה התובעת, מהם אלה אשר לגביהם העלתה התובעת את
23 הטענה כי הועתקו על ידי הנתבעים?

24 ג. מבין סוגי התוצרים לגביהם העלתה התובעת טענת העתקה – מהן הגרסאות הספציפיות
25 של אותם תוצרים אשר עפ"י גרסת התובעת הועתקו ע"י הנתבעים?

26 **ב (1) מהם סוגי התוצרים אותם טוענת התובעת כי יצרה?**

27 46. במהלך חקירתה הנגדית נשאלה התובעת, בין היתר, מהם התוצרים של המיזם שלה, והשיבה
28 כדלקמן:

29 "ת. התוצרים של המיזם שלי, זה תוכנית עסקית,

30 ש. כן,

31 ת. זה מצגות,

32 ש. כן,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 ת. וזה ספר אפיונים.
- 2 ש. אוקי, זה הכל?
- 3 ...
- 4 ת. ... יש עוד מסכים בודדים.
- 5 ש. מסכים שאת מראה עליהם במצגות.
- 6 ת. אלה שאני מראה, גם אלה שהוספתי בגילוי המסמכים ...
- 7 ש. אוקי. בקיצור יש לך שלושה תוצרים,
- 8 ת. ארבעה, ארבעה" (פי' דיון מיום 29.5.11, ע' 11, ש' 14-3; ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
- 9 מכאן שלטענת התובעת, היא יצרה 4 תוצרים במסגרת המיזם שלה: תוכנית עסקית, מצגת, ספר
- 10 אפיונים ועוד מספר מסכים בודדים.
- 11 **ב (2) מהם סוגי התוצרים של התובעת אשר לטענתה הועתקו על ידי הנתבעים?**
- 12 47. אילו מבין התוצרים אותם יצרה התובעת הועתקו, לטענתה, על ידי הנתבעים? על כך השיבה
- 13 התובעת במהלך חקירתה באופן הבא:
- 14 "יש יופי, עכשיו תסבירי לנו, איזה מסמכים הגיעו לידי אוברמן, מידי מי ומתי, פשוט.
- 15 ת. לידי מר אוברמן הגיעו התצהיר מנהלים שלי,
- 16 ש. תקציר, תקציר מנהלים שלך
- 17 ת. תקציר מנהלים,
- 18 ש. כן,
- 19 ת. הגיעה המצגת,
- 20 ...
- 21 ש. ... את אומרת, מתוך הדברים שאת תיארת, שני סוגי מסמכים הגיעו לידי אוברמן,
- 22 ת. נכון,
- 23 ש. לשיטתך, מצגת ספציפית,
- 24 ת. כן,
- 25 ש. ותקציר מנהלים.
- 26 ת. אולי מצגות, אני לא יודעת את הכמות ... " (פי' דיון מיום 29.5.11, ע' 12, ש' 21 – ע' 13,
- 27 ש' 4; ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
- 28 יצוין כי בנוגע לתוצר השלישי של התובעת, ספר האפיונים, העידה התובעת כי אין היא טוענת
- 29 שהוא הועתק על ידי הנתבעים:
- 30 "יש את לא אמרת אפיון, את אפילו את לא העלית על דעתך, שהאפיון שלך שהוא מסמך
- 31 סודי ונמצא אצלך ולא מראים לאף אחד, הוא לא הגיע אליו,
- 32 ת. נכון,
- 33 ש. לכן אנחנו שמים את האפיון בצד,
- 34 ת. בסדר" (פי' דיון מיום 29.5.11, ע' 11, ש' 9-4).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 גם לגבי התוצר הרביעי לו טענה התובעת, מצגים בודדים, לא הצביעה התובעת על מצגים
2 ספציפיים (שאינם כלולים במצגת) שהועתקו לטענתה על ידי הנתבעים.
- 3 48. מהאמור עד כה עולה כי לגרסתה של התובעת, קיימים שני סוגי תוצרים אותם יצרה, אשר
4 הועתקו, לטענתה, על ידי הנתבעים: תוכנית עסקית (המכונה גם "תקציר מנהלים") ומצגת.
- 5 **ב (3) מהן הגרסאות הספציפיות של התוכנית העסקית והמצגת לגביהן טוענת התובעת כי הועתקו**
6 **על ידי הנתבעים?**
- 7 49. במסגרת הליך זה הוגשו לבית המשפט גרסאות שונות, הן של התוכנית העסקית והן של המצגת
8 של התובעת. לפיכך, נשאלת השאלה מהן הגרסאות הספציפיות של מסמכים אלו אשר לגביהן
9 טוענת התובעת כי הועתקו על ידי הנתבעים.
- 10 50. בסעיף 39 בתצהיר עדותה הראשית טענה התובעת כי פגשה את מר **שרגא כץ** לראשונה ביום
11 **13.2.06**, וכי בפגישה זו הציע לה מר כץ לגייס את מר אוברמן כשותף למיזם שלה. לדברי
12 התובעת היא סירבה להצעה זו ואף הדגישה בפני מר כץ כי היא מחפשת משקיע במיזם שלה ולא
13 מנכ"ל. כן ציינה התובעת בתצהיר עדותה הראשית כי במסגרת פגישה זו העבירה למר כץ את
14 מצגת טז-2 ואת תוכנית עסקית טז-3. ביום 29.5.11 תיקנה התובעת את גרסתה וטענה כי
15 הגרסה של המצגת אותה מסרה למר שרגא כץ ביום 13.2.06 הינה מצגת יג-1 (פי' מיום 29.5.11,
16 ע' 7-9).
- 17 51. התובעת העידה כי **בין החודשים פברואר 2006 למאי 2006 לא העבירה מסמכים** נוספים לצד
18 שלישי, אשר יכול היה להעבירם לאוברמן:
19 *"העדה ד"ר לובל: אבל היה לי בן אדם, פרבר, יניב פרבר, שכבר הסתובב עם המצגת הזאת,*
20 *כ.ה. ארנון: מתי במאי?*
21 *העדה ד"ר לובל: הוא התחיל במאי לעבוד, כן.*
22 *כ.ה. ארנון: אז אני שואל, בין פברואר למאי,*
23 *העדה ד"ר לובל: לא חושבת,*
24 *כ.ה. ארנון: לא שלחת לו עוד מסמכים למר כץ.*
25 *העדה ד"ר לובל: לא שאני זוכרת,*
26 *כ.ה. ארנון: הן באמצעות יניב, או בין באמצעות שרגא,*
27 *העדה ד"ר לובל: לא, אני לא חושבת, כן.*
28 *כ.ה. ארנון: אוקי. לפחות שאני אדע שבין פברואר למאי, לא הועברו מסמכים בסוף.*
29 *העדה ד"ר לובל: לא" (פי' מיום 29.5.11, ע' 22, ש' 18 – ע' 23, ש' 6; ההדגשות אינן במקור –*
30 *ב.א.).*
- 31 52. בסעיף 71 בתצהיר עדותה הראשית מתייחסת התובעת למצגות אותן הכינו הנתבעים ביחס
32 למיזם שלהם – "בתחילת חודש מאי ממשיכה המצגת ומתפתחת בכיוון שאותו ניתן ללמוד
33 מהחומרים שמסרתי לשרגא כץ ולמשקיעים פוטנציאליים אחרים. והנה, כבר באותו חודש
34 המצגת של הנתבעים הופכת לראשונה למצגת שעוסקת אך ורק בפלטפורמה המיועדת
35 לאינטראקציה בין דורית. ובפרט – לפלטפורמה שתספק למשתמשים בה את האפשרות לקיים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 פעילות בין סבים/הורים לנכדיהם/ילדיהם בנסיבות שבהן בני משפחה אלו רחוקים זה מזה,
2 מטעמים מגוונים" (ההדגשה אינה במקור – ב.א.).
- 3 אכן, המצגת מיום 2.5.06 אותה צירף אוברמן לתצהיר עדותו הראשית כנספח יז-1 (להלן:
4 "מצגת יז-1") מתארת בצורה מפורשת מיזם שעניינו קשר בין סבים לנכדיהם, כמו גם מצגות
5 נוספות (מתאריך זה ואילך) שצורפו לתצהירו של אוברמן.
- 6 53. כן טוענת התובעת בסעיף 74 בתצהיר עדותה הראשית כי – "כפי שעולה מהמצגות של מר
7 אוברמן, עד סוף אפריל 2006 לא עלה בדעתו כלל להציע פלטפורמה כמו זו שהגיתי ופיתחתי כבר
8 משנת 2004. רק לאחר שהחומר שלי נחשף בפניו שינה מר אוברמן את הפלטפורמה שתכנן
9 והפך אותה לזהה במהותה לזו שעמלתי על פיתוחה במשך שנים קודם לכן" (ההדגשות אינן
10 במקור – ב.א.).
- 11 54. מכאן שלגרסת התובעת – הנתבעים נחשפו למצגת ולתוכנית עסקית שלה עוד קודם למאי 2006,
12 שהרי בתחילת מאי 2006 כבר פרסמו הנתבעים מצגת שנערכה, לטענת התובעת, תוך שימוש
13 והעתקה מהמצגת והתוכנית העסקית שלה. כאמור, לטענתה של התובעת, עד לחודש מאי 2006
14 התוצרים היחידים שלה אשר היו יכולים להגיע לידי הנתבעים הינם מצגת יג-1 ותוכנית עסקית
15 טז-3 – כך שאלו הן הגרסאות הספציפיות של התוכנית העסקית והמצגת לגביהן טוענת התובעת
16 כי הועתקו שלא כדין על ידי הנתבעים.
- 17 55. האם הועלתה על ידי התובעת טענה בדבר גרסאות נוספות של התוכנית העסקית והמצגת שלה
18 אשר אליהם נחשפו הנתבעים ומהם העתיקו? התשובה לכך הינה שלילית, שהרי הן בכתב
19 התביעה, הן בתצהיר עדותה הראשית והן בסיכומיה לא העלתה התובעת טענה זו.
20 יתר על כן: בסיכומיה מדגישה התובעת, חזור והדגש, כי טענתה הינה שהמיזם שלה קדם למיזם
21 של הנתבעים וכי יצרה את תוצריה – תוכנית עסקית ומצגת – עוד באוקטובר 2005 (סעיף 19
22 בסיכומי התובעת). לביסוס גרסתה זו טוענת התובעת כי המיזם של הנתבעים החל לעסוק בקשר
23 הבין דורי רק ביום 4.4.06 (סעיף 12 בסיכומי התובעת). בהקשר זה ראוי להדגיש כי אין התובעת
24 טוענת להעתקה מתמשכת של גרסאות ועדכוני המצגת והתוכנית העסקית שלה ע"י הנתבעים
25 אלא להעתקה שבוצעה מתוך גרסה מוקדמת של תוצרי התובעת – אשר הובילה את הנתבעים,
26 לטענת התובעת, לשינוי כיוון המיזם שלהם, ולאימוץ הפלטפורמה של התובעת.
27 טענה בדבר גרסאות נוספות שהועתקו ע"י הנתבעים, לו הייתה מועלית על ידי התובעת,
28 משמעותה הייתה כי הנתבעים ביצעו מעין העתקה מתמשכת, דהיינו – מספר העתקות מהמיזם
29 של התובעת, באמצעות חומרים שהודלפו להם מספר פעמים. דא עקא, התובעת עצמה שללה
30 אפשרות כזו בעדותה:
- 31 "ש... אז זאת אומרת, שלכל אורך הדרך, הוא ראה את מה את עושה, אני שואלת האם
32 זאת הטענה שלך, שלכל אורך דרכך, מאז שאת עשית את המצגת הראשונה ועד האחרונה,
33 מישהו הראה לדרור אוברמן מה את עושה, כן או לא?
34 ת. לא" (פי' מיום 29.5.11, ע' 133, ש' 10-14).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 56. כפועל יוצא מניתוח הדברים המובא לעיל אני קובע כי טענת ההעתקה שנטענה ע"י התובעת
2 כנגד הנתבעים, נטענה אך ורק ביחס למצגת יג-1 וביחס לתוכנית עסקית טז-3 (להלן: "המצגת"
3 ו-"התוכנית העסקית"). לפיכך, אלו הם תוצרי התובעת אשר לגביהם יש לבחון האם הם
4 מהווים ביטוי לרעיון (יצירה) או שמא הינם בבחינת רעיון בלבד, והאם הוכיחה התובעת כי
5 הנתבעים העתיקו אותם, או קטעים מהם, לצורך הקמת אתר האינטרנט שלהם.

6 **ג. האם הוכח כי אתר הנתבעים נוצר תוך העתקה מהתובעים, והאם העתקה נטענת**
7 **זו הינה בגדר העתקה של "ביטוי לרעיון" ("יצירה") או של "רעיון" בלבד?**

8 57. התובעת טוענת כי עיקרה של תביעה זו נסוב סביב השאלה "מי הגה, יזם ופיתח אתר אינטרנט –
9 על כל רבדיו – המאפשר פעילות אינטראקטיבית, מורכבת בתכניה, בו זמנית, בחלל וירטואלי
10 אחד, בין אנשים הרחוקים זה מזה פיזית ובגיל ... 'סבים' מזה ו'נכדים' מזה ..." (סעיף 1
11 בסיכומי התובעת).

12 על כך הגיבו הנתבעים כי "השאלה 'מי הגה, יזם ופיתח אתר אינטרנט – על כל רבדיו ...' כלל
13 אינה עולה בתיק זה, שהרי התובעת עצמה נאלצה להודות שהיא לא פיתחה אתר אינטרנט,
14 ובוודאי שלא 'על כל רבדיו'. דה פקטו, עסקינן, בתובעת שנסארה 'תקועה' בשלב הרעיון למיזם,
15 ולא הצליחה לפתחו, ושכל מה ש'פיתחה', ולטענתה הגיע לידי הנתבעים, היא תוכנית עסקית
16 בסיסית וגנרית ברובה ומצגת סכמטית ביותר, תובעת שנכשלה בניסיונה לפתח אתר אינטרנט ...
17 " (סעיף 1 בסיכומי הנתבעים).

18 58. אין מחלוקת כי לא עלה בידי התובעת להשלים את הקמתו של אתר האינטרנט אותו הגתה
19 ועליו עמלה, וכדברי התובעת עצמה – "נאלצתי להפסיק את עבודת הפיתוח ולמעשה לעצור את
20 הפעילות" (סעיף 60 בתצהיר עדותה הראשית של התובעת).

21 אף על פי כן, טענתה של התובעת הינה כי יצרה אתר אינטרנט, וכי יצירה (נטענת) זו הועתקה
22 שלא כדין על ידי הנתבעים. הכיצד ניתן להעתיק יצירה שטרם הושלמה? על כך משיבה התובעת
23 כי "פעולת הנתבעים ועובדיהם דומה לפעולת ילד המצייר בספר צביעה: הציור צויר וחולק
24 לשטחים – מראש; לכל שטח ניתן מספר – מראש; יש 'מקרא' לפיו כל מספר מותאם לצבע;
25 הילד רק ממלא צבעים בתוך גבולות השטחים על פי הצבעים שנקבעו מראש והמקודדים לפי
26 מספרים; הנמשל: התובעת – היא מי שצייר, קבע את השטחים, קידד את הצבעים; הנתבעים
27 ועובדיהם רק צבעו" (סעיף 11 בסיכומי התשובה של התובעת).

28 יוצא איפוא כי גרסת התובעת מבוססת על טענתה לפיה הגם שלא השלימה את יצירתו של אתר
29 האינטרנט אותו יזמה – תוצריה (המצגת והתוכנית העסקית) מהווים מעין הוראות הפעלה
30 מדויקות להקמת אתר האינטרנט שתוכנן על ידה, באופן המאפשר להתייחס להעתקתם של
31 המצגת ושל התוכנית העסקית הנ"ל כאל העתקה של אתר האינטרנט עצמו, או של חלקים
32 ממנו. מאידך, הנתבעים גורסים כי יש להתייחס אל התוכנית העסקית והמצגת הנ"ל כאל
33 "רעיון" גרידא להקמת אתר אינטרנט, וכי רעיון כשלעצמו אינו מוגן על פי דיני זכויות יוצרים.
34 בהמשך לטעונו זה טוענים הנתבעים כי גם אם יוכח ע"י התובעת כי הם השתמשו במצגת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 ובתוכנית העסקית של התובעת (טענה המוכחשת על ידם) לצורך הקמת אתר האינטרנט של
2 החברה – הרי שאין בכך ולא כלום בהעדר הפרה של זכות יוצרים השייכת לתובעת והמוגנת על
3 פי הדין.

4 בנסיבות אלה נדרש להשיב לשאלות הבאות:

5 (1) מה הועתק ע"י הנתבעים, לטענת התובעת, מתוך המצגת והתוכנית העסקית שלה?

6 (2) האם מה שהועתק, לטענת התובעת, הינו בגדר העתקה של "יצירה" המהווה ביטוי ומימוש
7 לרעיון להקמת אתר אינטרנט אותו יזמה התובעת – או שמא המדובר בהעתקה של "רעיון"
8 גרידא, שאינו מוגן עפ"י דיני זכויות יוצרים.

9 (3) האם עלה בידי התובעת להוכיח כי בפועל הנתבעים אומנם ביצעו העתקה אסורה על פי
10 דיני זכויות יוצרים, מתוך המצגת והתוכנית העסקית שלה.

11 **ג (1) מהו התוכן שהועתק ע"י הנתבעים, לטענת התובעת, מתוך המצגת והתוכנית**
12 **העסקית שלה?**

13 59. בתצהיר עדותה הראשית הדגישה התובעת מספר מאפיינים אשר לגרסתה הועתקו על ידי
14 הנתבעים מתוך המצגת והתוכנית העסקית (עמ' 17-19 בתצהיר התובעת):

15 א. **תכונות זהות** – התובעת מדגישה כי באתר הנתבעים קיימת זהות למאפיינים הכלולים
16 במצגת ובתוכנית העסקית השייכות לה. כך למשל סבורה התובעת כי קיימת זהות בקהל
17 היעד המתייחס לסבים ונכדים, כי המטרה של "קריאה משותפת ומשחקים משותפים"
18 זהה, כי קבוצת הנכדים מתייחסת לגילאי 3-8, וכי השליטה על עכבר-המחשב עוברת
19 מהסבא לנכדו ולהפך;

20 ב. **קיים דמיון במנשקים** (דהיינו: האופן שבו התוכנה מתקשרת עם המשתמש בה);

21 ג. **סוגי פעילות זהים** – ספרים, משחקים ופעילות נוספת;

22 ד. **פונקציות זהות באתר** – אפשרות להוסיף משחק ספציפי ל"מועדפים" ע"י לחצן בצדו הימני
23 של המסך, השימוש במקשי הפעלה בחלקו העליון של המסך המחולקים לקבוצות, וכדומה.

24 60. התובעת טוענת כי על ההעתקה הנטענת היא למדה מהדמיון הקיים, לדבריה, בין תוצריה לבין
25 אתר האינטרנט של הנתבעים, וזאת – על אף שאין היא יודעת כיצד הגיעו (לטענתה) תוצריה
26 לידי הנתבעים:

27 "ש. אני מבינה, תקני אותי אם אני טועה, אני מבינה ממה שהעדת בפנינו, שלגבי החשדות

28 שלך, שחומרים הגיעו לידי דרור, את מסיקה את המסקנה, שהוא קיבל חומרים שלך, לא

29 מזה שאת יודעת על מישהו ספציפי שבא ונתן לו,

30 ת. נכון,

31 ...

32 ש. יש פה מסקנה שלך, את אומרת אני רואה דמיון ולכן סימן שהוא העתיק ממני. זה מה

33 שבעצם את אומרת לנו פה בעדותך נכון? כן או לא,

34 ת. כן, מה שאני אומרת בעדותי,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 ש. כן או לא,
2 ת. לפי התוצר הסופי, אני רואה שהוא העתיק ממני, נכון" (פי מיום 29.5.11, ע' 51, ש' 4-17;
3 ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
- 4 61. בעדותה, סיכמה התובעת את המאפיינים שהועתקו לטענתה מתוצריה אל אתר הנתבעים,
5 כ"פלטפורמה" שהועתקה:
6 "ש. את כל הזמן משתמשת במונח **פלטפורמה** ... אני רוצה להבין, למה את ד"ר לובל
7 מתכוונת כשאת מדברת על פלטפורמה?" (פי מיום 29.5.11, ע' 11, ש' 10-13).
8 כ.ה. ארנון: מה פה הפלטפורמה, מה פה את מכנה פלטפורמה,
9 העדה ד"ר לובל: אוקי. הפלטפורמה היא האפשרות של סבים ונכדים באופן סימולטאני
10 לעבוד כאן על פאזל, או לקרוא ספר. זאת אומרת האפשרות של שניהם, לראות את אותן
11 הדבר באותו זמן, באותו זמן, זה חלק מהפלטפורמה. האפשרות שלהם לראות אחד את
12 השני לדבר אחד עם השני, או לכתוב באמצע, זה חלק מהפלטפורמה.
13 כ.ה. ארנון: אז מה ההבדל בין פלטפורמה לקונספציה,
14 העדה ד"ר לובל: פלטפורמה זה איפה שהדברים הם נעשים. זה כבר, יש לך כאן כבר תמונה,
15 של איפה שהדברים הם נעשים" (שם, ע' 115, ש' 18-24; ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
- 16 62. מהאמור עד כה עולה כי לטענת התובעת, הנתמכת בעדותה של פרופ' רוני, הנתבעים העתיקו
17 מהמצגת ומהתוכנית העסקית של התובעת את **הפלטפורמה** של האתר, הכוללת שני רכיבים:
18 האחד, העתקה של מטרת האתר והרעיון שבהקמתו, דהיינו – יצירת אינטראקציה בין סבים
19 לנכדים בדרך של פעילות משותפת באמצעות מחשבים כדוגמת משחק וקריאת ספר, תוך שהם
20 יכולים לראות אחד את השני ולשוחח האחד עם השני;
21 השני, העתקה של המיקום של כל אחד מרכיבי האתר על המנשק הרלבנטי. העתקה זו בוצעה,
22 לטענת התובעת, מתרשימי המסך שלה, כפי שהופיעו במצגת שלה (וכדברי הפרופ' רוני – "מה
23 שדומה זה צורת המימוש של הרעיון הזה באינטגרציה של כל המרכיבים שלו" – פי מיום
24 12.5.11, ע' 140, ש' 2-5).
- 25 **ג (2) האם הוכיחה התובעת כי התוצרים אשר לטענתה הועתקו ממנה ע"י הנתבעים**
26 **הינם "ביטוי לרעיון" ("יצירה") או שמא הינם בבחינת "רעיון" בלבד?**
- 27 63. סעיף 15(1) בחוק החדש קובע כי זכות יוצרים ביצירה לא תחול על רעיון, אלא על דרך ביטוי.
28 סעיף זה חוקק כהמשך להלכה עתיקת יומין בדיני זכויות יוצרים המבחינה בין רעיון – שאינו
29 זכאי להגנה, לבין ביטוי של רעיון – הזכאי להגנה:
30 "זכות יוצרים אינה חלה על רעיון, אלא על אופן ביטוי הרעיון או על 'הלבוש' שלו" [ע"א
31 559/69 אלמגור נ' גודיק, פ"ד כד (1), 825, 829 (1970)];
32 "רעיון גרידא – אפילו הוא חדשני ויוצא דופן – אינו 'יצירה', וחוק זכות יוצרים אינו מגן
33 עליו. החוק מעניק הגנה לא לרעיון בתורת שכזה, אלא ליצירה שבגדרה מובא הוא לידי
34 ביטוי" [ע"א 2173/94 Tele Event Ltd נ' ערוצי זהב, פ"ד נה (5), 529, 544 (2001)];

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

64. בכל הנוגע לטענת התובעת כי הנתבעים העתיקו ממנה את מטרת האתר והרעיון שבהקמתו, ובכלל זאת – סיווג האוכלוסייה אליה פונה האתר (סבים ונכדיהם בגילאי 8-3 שנים) וסוגי הפעילות הנעשית במסגרת האתר – סבור אני כי מדובר ברעיון מובהק, אשר על פי ההלכה הפסוקה אינו זכאי להגנה על פי דיני זכויות יוצרים. לפיכך, אפילו היה עולה בידי התובעת להוכיח כי הנתבעים העתיקו ממנה את הרעיון המקורי שלה בעניינים אלו (ואינני סבור כי עלה בידה להוכיח זאת), אין בכך ולא כלום. בהעדר זכות להגנה עפ"י דיני זכויות יוצרים ממילא שלא קיימת הפרה, וכפועל יוצא מכך – לא קיימת זכות לקבלת פיצוי בגין פגיעה בזכות יוצרים. יצוין בהקשר זה כי העד מר עפר פביאן, שבמהלך החודשים ינואר ופברואר 2007 בדק עם גורמים שונים אפשרות להשקעה במיזם של התובעת, העיד כי "השלב שדינה הייתה בו, עם החומרים שהיא הכינה, היה שלב מאוד מקדמי, זה השלב שהוא עוד לא מאפשר, לטעמי, פגישה לגיוס הון ... ולכן אני מגדיר את זה כרעיון" (פי' מיום 18.3.12, ע' 98, ש' 24 – ע' 99, ש' 4) (ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
- כך גם העדה אסתר גופר העידה כי "כמישהי שמכירה כל כך הרבה פרויקטים כאלה, זה, כל מה שדרור דיבר עליו והראה אותו, הוא היה כל כך ברמה הבסיסית, שזה היה ברור שיש עוד כל כך דרך ארוכה של פיתוח, שזה לא משנה מה שהוא היה מראה לי, כלומר המקום שאליו הגענו ונכנסנו, יש לו מעט מאוד קשר, עם המקום שהתחלנו איתו" (פי' מיום 11.3.12, ע' 41, ש' 12-7). כן העידה גופר כי "התחלנו מזה שיש לנו רעיון והתחלנו לעבוד ולרקום עור וגידים" (שם, ע' 48, ש' 17-18). וכן:
- "עו"ד נרדה בן צבי: סיפרת שהייתה מישהי בשם ליהי, סטודנטית מבצלאל אפילו אמרת, שהיא הכינה משהו לפני שאת הצטרפת, אני חושבת שזה לא לגמרי ברור, ברמת התשתית, ברמת מה שאת קיבלת כשאת הצטרפת, מה את ראית לנגד עיניך, ומה היה המשקל של הדבר הזה.
- ...
- כ.ה. בנימין ארנון: טוב. אני חוזר על השאלה: איך היית מגדירה, את מה שראית על 'בריז', מבחינת מצב דברים, בהשוואה למה שאמרת קודם לכן, האם זה כבר שלב נוסף מעבר לרעיון, לקראת פיתוח, האם זה כמעט רעיון, או האם זה כמעט מוצר דומה למה שאתם פיתחתם.
- העדה אסתר גופר: לא, זה אפילו לא איזה שני אחוז מתוך מאה אחוז, אני מדברת, זה הכל" (שם, ע' 74, ש' 23 – ע' 78, ש' 16).
- בעדויות אלה יש כדי לחזק את קביעתי דלעיל, כי הנתבעים עמלו על פיתוחו ויישומו של רעיון ראשוני לכדי אתר אינטרנט, ולא העתיקו מהתובעת את יצירתה לצורך הקמת אתר האינטרנט שלהם.
65. לא זו אף זו: בהתייחס לאבחנה הנדרשת בין יישום של רעיון לבין הרעיון עצמו, נקבע בע"א 23/81 הרשקו נ' אורבוך, פ"ד מב (3) 749, 759 (1988) כדלקמן:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 "הקושי המתעורר לפעמים אינו בהלכה אלא ביישומה לעניין עובדות קונקרטיות השנויות
2 במחלוקת; אימתי נאמר שהועתק רעיון, ואימתי נאמר שהועתק יישום של רעיון? לדעתי,
3 אין לקבוע מראש מסמרות, מתי מדובר ברעיון ומתי מדובר ביישום, אלא הכול תלוי
4 בנסיבות: אותה מערכת עובדות יכולה להיחשב לעניין אחד רעיון ולעניין אחר יישום של
5 רעיון. בהיבט רחב אין קיים שום דבר מקורי, אלא כל המצאה או "רעיון" הם פיתוח של
6 המצאה או "רעיון" קודמים; השאלה בכל מקרה היא, אם בפועל הוסיף פלוני משהו מקורי
7 משלו ל"רעיון" או ל"יישום" קודם (ואז עבודתו תהיה מוגנת, אף על-פי שאת היסודות
8 לעבודתו המקורית הוא שאב ממקור אחר), או שהוא העתיק בדרך מוסווית מה שעשה אחר,
9 בלי שבפועל הוא יצר משהו מקורי משלו; כשאנו בוחנים יצירה, שלגביה טוענים הפרה של
10 זכות יוצרים, השאלה היא אך זאת, האם יצירה זו היא ביטוי של רעיון או העתקה של ביטוי
11 שהופיע במקום אחר. אכן, מידת המקוריות, הנדרשת להגנה על יצירה לפי דיני זכות
12 יוצרים, משתנה אף היא ממקרה למקרה ויכולה היא להיות מועטת ואפילו חסרת ערך"
13 (ההדגשה אינה במקור – ב.א.).
- 14 66. בענייננו, הוכח כי הגם שקיים דמיון בין מטרתו של אתר הנתבעים לבין המטרה שייעדה
15 הנתבעת לאתר שתכננה להקים – קיימים **הבדלים רבים ומהותיים ביישום ובביטוי של הרעיון**
16 **לביצועה של כל אחת ואחת מבין המטרות האלה**. אפרט להלן העיקרים שבהבדלים אלה:
- 17 א. הפעילות באתר הנתבעים מתבצעת באמצעות שני "עכברי מחשב" נפרדים ועצמאיים
18 (כפי שניתן לראות באופן מוחשי בצילום מסך הנתבעים השלישי שבחו"ד רונן), כאשר
19 כל משתמש שולט ב"עכבר-המחשב" שלו ואינו יכול לשלוט ב"עכבר-המחשב" של
20 המשתמש האחר. לעומת זאת, הפעילות באתר שתוכנן על ידי התובעת אמורה הייתה
21 להתבצע באמצעות "עכבר-מחשב" אחד, שהשליטה עליו הינה בידי הסבא, אא"כ הוא
22 מעביר את השליטה בו לידי הנכד (עדות גופר – פ' מיום 12.5.11, ע' 20, ש' 6 – ע' 21, ש'
23 20; תצהיר אוברמן, סעיפים 52 ו-73.4);
- 24 ב. אתר הנתבעים הינו אתר של **תכנים המצויים בתוך האתר** – ספרים ומשחקים
25 הנמצאים על השרת של האתר. מכאן שהפעילות נעשית **בתוך האתר עצמו**. לעומת זאת,
26 האתר שתוכנן על ידי התובעת אמור היה לאפשר גלישה משותפת **ברחבי האינטרנט**,
27 באמצעות דפדפן שיתופי המאפשר לשני המשתמשים (הסב והנכד) לגלוש ביחד לאתרי
28 **אינטרנט שונים** (עדות גאנו – פ' מיום 12.5.11, ע' 8, ש' 14-20; תצהיר אוברמן, סעיפים
29 57-66);
- 30 ג. מהאמור עד כה נגזרים הבדלים נוספים בין האתרים. כך למשל – אתר התובעת אמור
31 היה לעבוד באמצעות "שילוב של אתר אינטרנט ותוכנה שיעבוד ביחד בעצם" (עדות
32 גאנו – פ' מיום 12.5.11, ע' 19, ש' 21-22), להבדיל מאתר הנתבעים שבו לא היה צורך
33 בתוכנה מסוג זה (סעיף 57.3 בתצהיר אוברמן). הבדל נוסף נובע מכך שאתר הנתבעים
34 נדרש להתקשר עם מוציאים לאור לצורך רכישת זכויות בספרים לצורך שימוש
35 במסגרת האתר, דבר שלא נדרש כלל באתר שתוכנן על ידי התובעת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

67. ניתן לסכם כי הרעיון העומד בבסיס שני האתרים הינו דומה, אך קיימים הבדלים מהותיים
בדרך הביצוע והיישום של רעיון זה. מכאן שגם אם היה עולה בידי התובעת להוכיח כי הנתבעים
נטלו ממנה את הרעיון לאתר (ואינני סבור כי כך הוכח) אזי הנני קובע כי הנתבעים הוסיפו
תוספת מקורית ומהותית לרעיון זה פרי עמלם ובאופן כזה יצרו יצירה חדשה, כך שממילא,
פעילותם הינה לגיטימית ואינה בגדר העתקה של התוצר שתוכן ע"י התובעת.
68. לא כך הם פני הדברים ביחס לטענתה השניה של התובעת לפיה העתיקו ממנה הנתבעים את
המיקום של כל אחד מרכיבי האתר על המנשק הרלבנטי.
לצורך הכרעה האם יש לראות את המנשק של התובעת כ"יצירה" אזכיר את המבחנים
העיקריים שנקבעו לעניין זה ע"י ידי כבי הנשיא מ. שמגר בע"א Interlego A/S 513/89 נ' Exin-
Lines Bros. S.A, פ"ד מח (4) 133, 172-173 (1994), ואלו הם:
" (1) ביטוי לגביו מתבקשת הגנת זכות יוצרים צריך לעמוד בתנאים הבאים:
(א) צריך שיהיה, לפחות בחלקו, מעשה ידי אדם.
(ב) הוא צריך ללבוש חזות ממשית.
(ג) הוא צריך להיות תוצר של השקעה מינימאלית של משאב אנושי כלשהו.
(ד) יצירתו צריך שתיעשה תוך שימוש מינימאלי של יצירתיות מקורית, כאשר
"מקורית" פירושה שהיצירתיות היא פרי עמלו הרוחני של היוצר, אך לא דווקא
שהיא מהווה חידוש על פני יצירות קיימות.
(ה) על היצירתיות המחשבתית ללבוש צורת ביטוי ולא רק רעיון העומד מאחורינו.
... (ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
69. בהקשר זה העיד העד מר ערן גאנו כדלקמן:
"ת. בכל מה שקשור לאפיון ועיצוב ממשקים יש שני שלבים, את השלב שבו מגדירים את ה-
wire framing, את אזורי הפעילות והתפקוד שלהם איך הם יתנהגו ואחר כך מעצבים את
זה מייצרים לזה screen שבדרך כלל יש לו משמעויות שיווקיות יש לו כל מיני משמעויות.
מה שאתם רואים פה זה בעצם הרכיבים שיהיו פה והעימוד שלהם. אין פה שום התייחסות
לעיצוב.
...
כ.ה. ארנון: אלה המרכיבים שהיו בממשק?
ת. נכון והסידור שלהם על הדף.
כ.ה. ארנון: זאת אומרת זה חייב להיות בצורה הזאת שהתמונה של הסבא והסבתא היא
בצד שמאל למטה והנכד מצד ימין.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 ת. נכון. יש פה עניין של מיקומים זה לא אומר שזה בהכרח הגרסה הסופית.
 2 כ.ה. ארנון : שזה נובע מהטכנולוגיה?
 3 ת. זה לא קשור לטכנולוגיה בכלל זה קשור להנדסת אנוש למה שאנחנו יודעים על תפיסות
 4 של אנשים, הרצאה שלמה" (פי מיום 12.5.11, ע' 11, ש' 2-20; ההדגשות אינן במקור –
 5 ב.א.).
 6 עדותו של מר ערן גאנו לפני עשתה עליי רושם מהימן ומקצועי ולא נסתרה על ידי הנתבעים.
 7 נוכח עדות זו, סבור אני כי מתקיימים התנאים להגדרת סידור הרכיבים במנשק כיצירה:
 8 א. המנשק הינו מעשה ידי אדם ובעל חזות ממשית;
 9 ב. סידור הרכיבים במנשק נעשה באמצעות עבודה של בעל מקצוע בתחום זה (ובמקרה זה –
 10 גאנו עצמו), ומכאן שהוא תוצר של השקעה מינימאלית של משאב אנושי;
 11 ג. סידור מקורי של הרכיבים במנשק נעשה תוך שימוש מינימאלי ביצירתיות שהינה פרי עמלו
 12 הרוחני של היוצר, וכפי שהעיד גאנו כי – "זה קשור להנדסת אנוש למה שאנחנו יודעים על
 13 תפיסות של אנשים";
 14 ד. סידור הרכיבים השונים במנשק הינו ביטוי ממשי, כך שאין מדובר ב"רעיון" גרידא.
 15 לפיכך, אני קובע כי המנשק של התובעת הינו בגדר "יצירה" וזכאי להגנה מפני העתקה על פי
 16 דיני זכויות יוצרים.
 17 לפיכך, אבחן להלן האם עלה בידי התובעת להוכיח כי הנתבעים יצרו אתר האינטרנט שלהם
 18 תוך העתקת סידור הרכיבים השונים במנשק של התובעת.

19
 20 **ג (3) האם הוכיחה התובעת כי אתר הנתבעים נוצר תוך העתקה ממנשק של**
 21 **התובעת?**

- 22 70. בפסק דין שניתן לאחרונה ע"י בית המשפט העליון חידד כב' השופט י. דנציגר את האבחנה
 23 הנדרשת בין נטל השכנוע ונטל הראיה. המדובר בע"א 7456/11 בר נוי נ' מלחי (פורסם בנבו,
 24 11.4.2013) בו נקבע כדלקמן:
 25 "על צד המבקש להוכיח את טענתו במשפט אזרחי לעמוד בחובת ההוכחה המורכבת
 26 משני יסודות – נטל השכנוע ו-חובת הבאת הראיה – כאשר נטל השכנוע מבטא את
 27 החובה העיקרית המוטלת על בעל דין להוכיח את טענותיו כלפי יריבו במידת
 28 ההוכחה הנדרשת בהליך אזרחי, היינו, מאזן ההסתברויות, ואילו משמעות חובת
 29 הבאת הראיות היא שעליו להביא ראיות מספיקות על מנת לעמוד בנטל השכנוע.
 30 נטל השכנוע, ככלל, נשאר קבוע עד לסוף הדין ואילו חובת הבאת הראיה היא
 31 דינאמית, ועשויה לעבור מבעל דין אחד למשנהו. כאשר בעל הדין שנטל השכנוע
 32 רובץ לפתחו עמד בחובת הראיה, על בעל הדין השני להביא ראיות מטעמו כדי
 33 לשמוט את הבסיס מתחת לראיות חברו מקום שאינו יכול לעשות כן באמצעות
 34 הראיות שכבר הוגשו" (פסקה 14 בפסק הדין).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

71. באשר לתנאים אותם נדרש להוכיח התובע בגין הפרת זכויות יוצרים בדרך של העתקה (דוגמת תביעה זו), מדגיש המלומד גרינמן בספרו (בעמ' 642) כי:
- "ניתן להוכיח העתקה על-ידי הוכחת שני הגורמים הבאים:**
- א. כי הייתה לנתבע גישה או נגישות ליצירתו של התובע.**
- ב. כי קיים דמיון מהותי בין יצירת הנתבע לבין יצירתו הקודמת של התובע."**
72. התובעת סבורה כי נוכח הדמיון הרב אותו הוכיחה, לטענתה, בין המיזם שלה לבין אתר הנתבעים – עובר נטל הראייה אל הנתבעים באופן שהם נדרשים להוכיח כי לא בוצעה על ידם העתקה מתוצרי התובעת.
- את ההלכה הפסוקה בעניין זה מסכם בספרו המלומד ט' גרינמן באופן הבא:
- "הפסיקה קבעה כי אם השוואת שתי היצירות, כשלעצמן, על פי מידת הדמיון שבניהן, נותנת מקום לסברה שהנתבע לא היה יכול ליצור את יצירתו אלא בדרך של העתקה מן התובע, יעבור נטל הראייה אל הנתבע, כדי להוכיח היעדר העתקה. במקרה כזה, פטור התובע מהבאת ראיות נסיבתיות אחרות, לרבות ראיות בדבר הגישה. אולם, דמיון כזה ייתכן במקרים חריגים בלבד, שבהם היצירה הראשונה ורכיבים ממנה המופיעים גם ביצירה המאוחרת, כה מתוחכמים או ייחודיים עד שלא ייתכן כי היוצר המאוחר בזמן יצר באופן עצמאי יצירה דומה. כך גם במקום שבו קיים משקל מצטבר יוצא דופן של נקודות דמיון בין היצירות"** (גרינמן, עמוד 661; ההדגשה אינה במקור – ב.א.).
- במקרה דנן, לא הועלתה כלל ע"י התובעת טענה בדבר קיומם של רכיבים מתוחכמים או ייחודיים הנכללים ביצירתה והמופיעים גם באתר הנתבעים. התובעת טענה כי הנתבעים העתיקו את מטרת האתר (כפי שהופיעה במצגת יג-1 ובתוכנית העסקית שלה) – טענה לגביה כבר קבעתי כי אינה רלבנטית מאחר שמדובר ב"רעיון" שאינו מוגן. בכל הנוגע לטענת התובעת כי הנתבעים העתיקו רכיבים שונים במנשק שלה (כפי שהופיע במצגת יג-1) ומיקומם במנשק – הוכח בפניי כי אין המדובר ברכיבים מתוחכמים או ייחודיים, אלא ברכיבים שהינם אלמנטריים ומופיעים גם באתרים אחרים (עדות גאנו מיום 12.5.11, ע' 23; עדות רונן, ע' 117, ש' 23 – ע' 121, ש' 7). לגבי המיקום של רכיבים אלו באתר של התובעת – אומנם נטען בפניי כי מיקום זה הצריך מחשבה (ע' 121, ש' 21-10), אך לא הוכח בפניי כי המדובר במיקום מתוחכם או ייחודי. ההיפך הוא הנכון: העד גאנו אף העיד כי **"יש פה עניין של מיקומים זה לא אומר שזה בהכרח הגרסה הסופית"** (פ' מיום 12.5.11, ע' 11, ש' 17-16), דבר המהווה הוכחה לחוסר הייחודיות שבמיקומי הרכיבים אשר בגרסה זו.
- לא זו אף זו: כפי שיבואר בהרחבה להלן, לא עלה בידי התובעת להוכיח קיומו של דמיון כלשהו בין מצגת יג-1 (אשר לגביה נטענה טענת העתקה ע"י התובעת) לבין אתר הנתבעים. כפועל יוצא מהאמור לעיל אני קובע בזאת כי אין מקרה זה נמנה על אותם המקרים החריגים בהם עובר נטל הראייה לכתפי הנתבעים להוכיח שלא העתיקו מיצירת התובעת. לפיכך, נטל השכנוע להוכחת התביעה כולה מוטל על התובעת, וכך גם מוטלת על התובעת החובה להבאת הראיות לשם הוכחת התקיימותם של שני התנאים המצטברים שפורטו לעיל הנדרשים לצורך הוכחת עילת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 התביעה בגין הפרת זכויות יוצרים בדרך של העתקה. להלן אבחן האם עלה בידי התובעת לעמוד
2 בנטל זה.
- 3 73. התובעת ניסתה להוכיח קיומה של "גישה או נגישות" של הנתבעים ליצירתה של התובעת בכך
4 שטענה כי מסרה את תוצריה למר שרגא כץ, ואילו מר כץ ציין בפניה את שמו של דרור אוברמן
5 והמליץ בפניה לעבוד עמו על הפרויקט שלה. מכך הסיקה התובעת כי מר כץ, ככל הנראה, הוא
6 שהעביר את תוצריה לנתבעים, והם ניצלו זאת על מנת להעתיק מתוצרים אלו.
- 7 ראשית אציין כי התובעת עצמה טענה זאת בלשון רפה והודתה כי היא עצמה איננה יודעת מי
8 מסר את תוצריה לאוברמן (פ' מיום 19.5.11, ע' 19, ש' 14).
- 9 שנית, מר כץ העיד כי הוא ו/או מי מטעמו לא העבירו את תוצריה של התובעת אל אוברמן, אותו
10 הוא כלל אינו מכיר. מר כץ אף ציין כי הוא נוהג לתעד את פגישותיו בכתב, כי עיין בתרשומת
11 שערך לגבי פגישתו עם התובעת, ואוברמן כלל לא צוין בתרשומת זו (פ' מיום 11.3.12, ע' 97-94).
- 12 מר כץ אף העיד כי "הפגישה (עם התובעת – ב.א.) הייתה בפברואר 2006, את החומר היא שלחה
13 לי ביולי 2006" (פ' מיום 11.3.12, ע' 100, ש' 9-8). עדותו של מר כץ נמצאה על ידי מהימנה,
14 אמינה, קוהרנטית ועצמאית, ואילו עדותה של התובעת בכל הנוגע למעורבותו של מר כץ
15 בסכסוך נושא התובענה, ובכלל זה גם בכל הנוגע למסירת תוצריה למר אוברמן – הייתה
16 מהוססת ומהולה בספקות מצד התובעת עצמה. לפיכך, אני נותן אמון בעדותו של מר כץ והנני
17 קובע כי הוא לא העביר את מסמכיה של התובעת לאוברמן.
- 18 לאור האמור, אני קובע כי לא עלה בידי התובעת לעמוד בנטל הראיה המוטל עליה לשם הוכחת
19 התקיימותו של התנאי הראשון להוכחת העתקה, דהיינו – לשם הוכחת קיומה של גישה או
20 נגישות של הנתבעים למסמכיה של התובעת.
- 21 74. הראיה העיקרית אותה הביאה התובעת על מנת לנסות ולהוכיח קיומו של דמיון מהותי בין
22 תוצריה לבין אתר הנתבעים הינה חוות דעת מומחה שנערכה ע"י פרופ' רונן. בחוות דעתה
23 פירטה פרופ' רונן את נקודות הדמיון הנטענות בין תוצרי התובעת (וליתר דיוק – צילום מסכים
24 ממצגת שהכינה התובעת) לבין אתר האינטרנט של הנתבעים (עמ' 5-8 בחוות הדעת), ובכללן –
25 מטרת האתר; קהל היעד של האתר; סוגי הפעילות של האתר; וכן עיצוב המנשקים של קטלוג
26 הפעילות, של פעילות במשחק ושל הפעילות בקריאת ספר – דמיון בתכנים, בתצורתם ובסדר
27 הופעתם במסך.
- 28 כפי שקבעתי לעיל – מכלל נקודות הדמיון הנטענות ע"י התובעת טענתה היחידה שעניינה
29 העתקה של יצירה ולא של רעיון גרידא, הינה הטענה להעתקת מיקום הופעתם של הרכיבים
30 השונים במנשק התובעת. בהקשר זה ציינה פרופ' רונן כי חוות דעתה התבססה על השוואה
31 שערכה בין אתר הנתבעים לבין מסכים שבמצגות התובעת:
- 32 "ש... חוות דעתך מתייחסת אך ורק למסכים שבמצגות, זו חוות הדעת שלך?
- 33 ת. כן ולמיטב ידיעתי הדברים האלה הגיעו למצב של ניסיונות לאבי טיפוס אבל לא
34 מתפקדים" (פ' מיום 12.5.11, ע' 159, ש' 22-19; ההדגשה אינה במקור – ב.א.).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

75. אקדים ואומר כי הוכח שפרופ' רונן קשורה באופן אישי הן לתובעת עצמה (שהינה ידידה שלה) 1
והן לפרויקט נושא תביעה זו, בו הייתה אמורה ליטול חלק – הגם שלא הייתה פעילה בו באופן 2
ממשי. בהקשר זה ראוי להדגיש הדברים הבאים: 3
- א. הוכח כי בין פרופ' רונן לבין התובעת שוררים יחסי ידידות הנמשכים מזה כ- 10 שנים, 4
וכהגדרת פרופ' רונן עצמה – "אנחנו בקשר מצוין בעקבות הכרות מקצועית שהתחילה די 5
במקרה" (פי מיום 12.5.11, ע' 65, ש' 6-7); 6
- ב. הוכח כי פרופ' רונן הסכימה לצרף את שמה למיזם של התובעת ואף להצטרף אליו באופן 7
ממשי בהמשך הדרך, אם כי לטענתה היא לא הצטרפה לפרויקט באופן ממשי (יאז היא 8
שאלה האם את תהיי מוכנה לכשנצליח להרים את המיזם הזה באופן הראוי לו אם אני 9
אהיה מוכנה לקחת חלק ולהשתתף בחלק של ענייני התכנים. היא לא הגיעה לשם ואני 10
אישית לא התעסקתי עם זה" – פי מיום 12.5.11, ע' 67, ש' 23 – ע' 68, ש' 2); 11
- ג. הוכח כי פרופ' רונן הכירה את המיזם באופן אישי וידעה עליו דברים מתוך שיחותיה 12
האישיות עם התובעת, ולא רק מתוך המסמכים האובייקטיביים שהוצגו בפניה. בהקשר זה 13
העידה פרופ' רונן כדלקמן: 14
- "ש. ואם אני אגיד לך שבחומרים שלה בתוכנית העסקית של דינה לא כתוב שהיא 15
מתכוונת לפתח תכנים בעצמה אלא כתוב שהיא בונה את המיזם שלה על תכנים 16
חיצוניים על תכנים שמייצג צד ג' אז מה תגידי לי? 17
- ת. אני אומרת שוב למיטב ידיעתי מכל התקשורת וממה שאני יודעת וידעתי על 18
הפרויקט הזה הכוונה היתה לעשות גם את זה וגם את זה. 19
ש. ואת זה את יודעת מתוך השיחות שלך עם דינה לובל? 20
- ת. כן" (פי מיום 12.5.11, ע' 73, ש' 16-8; ההדגשות אינן במקור – ב.א.). 21
- "אבל זה את אומרת למיטב ידיעתך הגיעו למצב של אבי טיפוס לא מתפקדים זה את 22
לא יודעת בתור המומחית של ד"ר לובל פה בתיק שהציגה לך מסמכים? 23
ת. לא. 24
- ש. אלא זה את יודעת אולי כחברה אולי קולגה אולי כמישהי שד"ר לובל סיפרה לה 25
בדרך נכון? 26
- ת. כן" (פי מיום 12.5.11, ע' 159, ש' 23 – ע' 160, ש' 5; ההדגשות אינן במקור – ב.א.). 27
- ד. הוכח כי פרופ' רונן לא גבתה מהתובעת כל תשלום בגין חוה"ד שכתבה עבורה: 28
"ש. ... קיבלת תשלום עבור חוות הדעת? 29
- ת. לא קיבלתי תשלום" (פי מיום 12.5.11, ע' 62, ש' 15-16). 30
- ה. פרופ' רונן אף לא ציינה בחוות דעתה את דבר ידידותה האישית עם התובעת, כמו גם 31
היכרותה האישית עם הפרויקט נושא התביעה, הגם שציינה – "לא התבקשתי לעשות את 32
זה ואין לי שום בעיה עם זה" (פי מיום 12.5.11, ע' 80, ש' 22-23). 33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 פרופ' רונן העידה כי היא מאמינה מבחינה מקצועית בחוות הדעת שכתבה, וכדבריה – "לא
2 הייתי מסכנת את המעמד ואת השם המקצועי שלי כדי להגיד משהו שאני לא מאמינה בו
3 מקצועית" (שם, ש' 22-23). הגם שאין אני מפקפק בכנות כוונותיה של פרופ' רונן, אני סבור
4 כי עצם העובדה שחוות דעתה ניתנה על ידה עבור ידידתה הטובה מבלי לציין זאת במסגרת
5 חוות דעת זו, תוך התייחסות לפרויקט שאליה הסכימה לצרף את שמה, לשם קידומו, ואף
6 תכננה להיות פעילה בו בעתיד (אם כי כוונה זו לא התממשה בפועל, בסופו של יום), וכן
7 לנוכח כשלים נוספים שהתגלו בחוות דעתה (ראו הנימוקים שפורטו לעיל בסעיף זה וכן אלה
8 המפורטים בסעיף 76 להלן) – אני קובע כי יש בכל אלה כדי לגרום לכך שאיחיס לחוות
9 הדעת של פרופ' רונן משקל ראייתי מזערי בלבד.
10 בהקשר זה, ראו פסק דינו של כב' השופט עמית בע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל
11 (פורסם בנבו, 20.10.2010) בו נקבע כדלקמן:
12 "אכן, קשר שיש למומחה עם מי מבעלי הדין לא מונע מבעל הדין להגיש חוות דעת של
13 אותו מומחה, ובית המשפט יתחשב בקשרי המומחה ובעל הדין בבואו לבחון את
14 משקלה של חוות הדעת. אף אין מניעה כי המומחה יעיד על עובדות שקלט אישית כעד
15 ראייה (אליהו הרנון דיני ראיות ב 298 (1977)). לא כך כאשר המומחה מעורב מטעמו של
16 בעל הדין בהתרחשות האירועים מושא חוות הדעת, שאז, מטבע הדברים קשה להפריד
17 בין עדותו כמומחה לעדותו כעד לגבי התנהלותו באותו עניין (ראו החלטתו של כב'
18 השופט אורנשטיין בת.א. (תל-אביב-יפו) 2334/06 משק כרמי – ייצור ושיווק תוצרת
19 חקלאית בע"מ נ' יעדים לשיווק (1972) בע"מ (11.11.2009)). מטעם זה, רופא, פסיכולוג
20 או עובד סוציאלי שטיפלו בפציינט, לא יגישו חוות דעת מטעמו המתייחסת לטיפול
21 ולאירועים בגינם ניתן הטיפול" (פסקה 147 בפסק הדין; ההדגשות אינן במקור – ב.א.).
22 אני סבור כי ערוב תחומים מעין זה ארע גם באשר למקורות המידע של פרופ' רונן אשר
23 נדרשו לה לשם הכנת חוות דעתה.
24 76. בנוסף, הנני סבור כי בחוות דעתה של פרופ' רונן נפל פגם חמור נוסף. כפי שפורט לעיל, בשלב
25 ההוכחות התברר כי לטענת התובעת מצגת יג-1 (שהינה המצגת הראשונית שערכה התובעת)
26 היא זו שהועתקה על ידי הנתבעים. התובעת אף שינתה את גרסתה וטענה כי זו המצגת
27 שהועברה על ידה לידי מר שרגא כץ (ולא מצגת טז-2). דא עקא, בחקירתה של פרופ' רונן התגלה
28 כי את ממצאיה בדבר הדמיון במנשקים שבין אתר הנתבעים לבין תוצרי התובעת ביססה פרופ'
29 רונן על השוואה שערכה בין צילום של מסכים מאתר הנתבעים לבין צילום של מסכים אשר
30 מקורם איננו במצגת יג-1 כי אם במצגות מאוחרות יותר. לפיכך, מסתבר כי בהשוואה שביצעה
31 פרופ' רונן אין כדי ללמד על דמיון בין מסמכי מצגת יג-1 לבין אתר הנתבעים אשר יש בו כדי
32 לבסס את טענת העתקה הנתענת ע"י התובעת ואת ממצאיה של פרופ' רונן בסוגיה זו (פ' מיום
33 12.5.11, ע' 142, ש' 18 – ע' 143, ש' 6). יצוין כי גם התובעת אישרה כי אין דמיון בין המסכים
34 שבאתר הנתבעים לבין המסכים של התובעת לגביהם טענה כי הועתקו (פ' מ יום 29.5.11, ע'
35 120, ש' 6-11).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 3180-03-10 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 משכך, נוכח ההשוואה הלא רלבנטית שביצעה פרופ' רונן, כבסיס לחוות דעתה, בין המסכים
2 של התובעת שמקורם איננו במצגת יג-1 ואשר לגביהם לא טענה התובעת כי הועתקו - לבין
3 אתר הנתבעים, אני קובע כי אין בחוות הדעת של פרופ' רונן כדי להוכיח קיומו של דמיון
4 מהותי בין מסמכי של התובעת בכלל, ובין המנסקים שלה כפי שהופיעו במסמכים אלו
5 בפרט, לבין אתר האינטרנט של הנתבעים, המהווה תנאי הכרחי לצורך הוכחת טענתה של
6 התובעת להעתקה העולה כדי הפרת זכויות יוצרים.
- 7 77. ראיה נוספת עליה מסתמכת התובעת הינה עדותו של מר אליעזר פלג. מר פלג העיד כי בשיחה
8 שניהל עם אוברמן, במסגרתה הטיח בפניו כי העתיק שלא כדין ממסמכי התובעת לצורך הקמת
9 האתר שלו – נשמע אוברמן מופתע ושאל את מר פלג "מאין אתה יודע את זה או מאין שמעת
10 את זה" (עדות פלג, פ' מיום 12.5.11, ע' 42, ש' 9). נוכח העובדה שמעדות זו ניתן ללמוד על עצם
11 האמירה אך לא על תוכנה, שכן מר פלג עצמו לא היה עד למעשה העתקה כלשהו, ומאחר שגם
12 לגרסתו של מר פלג אוברמן לא הודה מפורשות בהעתקה, וזאת על אף ההפתעה שזומנה לו ע"י
13 מר פלג – אין בידי ליתן משקל ממשי לראיה זו.
- 14 78. אינני מקבל את טענתה של התובעת כי אוברמן חסר את הידע המקצועי לפיתוח אתר האינטרנט
15 שהקים: אוברמן העיד כי הוא בוגר קורס תכנות (פ' מיום 18.3.12, ע' 129, ש' 15-16) וכי עסק
16 בקידומו של פרויקט של העברת שיעורים בליווי בעת שליחותו בברה"מ (ש"ס, ע' 130, ש' 7-11).
17 כן העיד אוברמן כי עבד במשך מס' שנים כמנכ"ל "סנונית" העוסקת בפיתוח מוצרי תוכן חינוכי
18 מתוקשב. מכאן שעולם אתרי האינטרנט איננו זר לאוברמן, ובנוסף לכך הוא אף רכש ניסיון
19 ניהולי הדרוש להקמה ולניהול של מיזם מסוג זה. בנוסף לכך, אוברמן שימש כמנהל המיזם
20 והעסיק אנשי מקצוע שונים לצורך הקמתו של האתר, ובכך השלים את פערי הידע שלו – ככל
21 שהיו. לפיכך, גם בטענה כוללנית זו של התובעת אין כדי להוכיח שהנתבעים אכן העתיקו
22 מתוצרי התובעת;
- 23 79. לטענת התובעת, אתר הנתבעים אימץ את רעיון ה- "WEB ADVENTURE" (גלישה משותפת)
24 המצוי בסתירה גמורה לאופי אתר הנתבעים המתבסס על תכנים שנמצאים בתוך האתר עצמו.
25 לגרסת התובעת, הדבר המלמד על כך שהנתבעים העתיקו ממנה שלא כדין את דרך היישום של
26 הרעיון המקורי שהגתה. אין בידי לקבל אף טענה זו:
27 ראשית, אוברמן העיד כי השימוש במונח זה אצל התובעת ואצל הנתבעים היה שונה לחלוטין:
28 "במה שהגדרתי לפני זה, אִנְחֵנו השתמשנו בטרמינולוגיה של web adventures והיכולת
29 שלנו לקחת חומר מאתרים אחרים, לעשות עליהם עיבוד והתאמה, ולהציג אותם על
30 המערכת שלנו. המערכת שלנו לא אפשרה, ואני, אם אני לא טועה, אבל אני חושב שלא,
31 אפשר להסתכל על כל שישים ושמונה העמודים, אני לא בטוח שנמצא את המילה browse
32 together, זה המינוח המקצועי לגלישה משותפת" (פ' מיום 25.3.12, ע' 29, ש' 3-10);
33 ההדגשות אינן במקור – ב.א.).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 הסברו זה של אוברמן לא נסתר על ידי התובעת, ולפיכך יש בו כדי לדחות את טענתה של
2 התובעת.
- 3 שנית, גם התובעת עצמה ציינה במסגרת תצהיר עדותה הראשית (בסעיף 33) כי "עניין זה
4 (הכוונה לגלישה המשותפת – ב.א.) אינו חלק מהתביעה באשר האתר של הנתבעים אינו כולל
5 שימוש בגלישה שיתופית ברשת האינטרנט" – ומכאן שטענתה של התובעת בסיכומיה סותרת,
6 למעשה, את עדותה בתצהירה – וגם מטעם זה דינה להידחות ;
- 7 שלישית, גם אם היו הנתבעים משתמשים בטכנולוגיה של גלישה משותפת במסגרת האתר
8 שלהם (וכאמור לא הוכח כי כך עשו), אין בכך כדי להוכיח שהם העתיקו זאת מהתובעת, מה גם
9 שבנסיבות התביעה דגן הוכח כי מדובר ברעיון גרידא שממילא אינו זכאי להגנה עפ"י דיני
10 זכויות יוצרים.
- 11 80. לטענת התובעת, ראיה נוספת לכך שהנתבעים ביצעו העתקה מתוצריה הינה בקשת הנתבעים
12 לקבלת מענק כספי שהוגשה למשרד התמ"ת ביום 13.10.06. בקשה זו, לטענת התובעת, דומה
13 בלשונה ובתכניה לתוכנית העסקית באנגלית שהוכנה ע"י התובעת.
14 אני סבור כי דינה של ראיה זו להידחות, מהטעמים הבאים :
- 15 ראשית, לא הובהר ע"י התובעת מהי התוכנית העסקית אליה היא מתייחסת – שהרי התובעת
16 מגדירה אותה פעם כ"מסמך 4 בנספח ח" לתצהיר התובעת, ופעם כ"מסמך 4 בנספח כב"
17 לתצהיר התובעת – אך בפועל לתצהיר התובעת כלל לא צורפו נספחים הממוספרים באופן זה ;
- 18 שנית, הנתבעים מעלים את ההשערה כי כוונת התובעת הינה לנספח יא-2 לתצהיר התובעת. ככל
19 שזאת אומנם כוונתה של התובעת – אזי מדובר בשינוי חזית אסור שאין להתירו, שכן גרסתה
20 הקודמת של התובעת הייתה כי התוכנית העסקית טז-3 והמצגת יג-1 הם המסמכים שהגיעו
21 לידי הנתבעים והועתקו על ידם ;
- 22 שלישית, אני קובע כי הדמיון המסוים הקיים בין חלק מהמשפטים שנכתבו בתוכנית העסקית
23 של התובעת לבין הבקשה לקבלת מענק כספי אשר הגישו הנתבעים למשרד התמ"ת – אינו
24 מובהק דיו כדי להעיד על העתקה, כביכול, אשר עמדה בבסיס הקמת אתר האינטרנט של
25 הנתבעים ;
- 26 רביעית, מכל מקום, בקשת המענק ממשרד התמ"ת מתארת את מטרת האתר והרעיון העומד
27 בבסיסו, ולפיכך גם אם הועתק רעיון זה מהתובעת (דבר שכאמור לא הוכח) – אין המדובר
28 בהעתקה פסולה על פי דיני זכויות יוצרים.
- 29 81. לטענת התובעת, לא עלה בידי הנתבעים להוכיח מתי וכיצד למד אוברמן על בעיית הריחוק הבין
30 דורי בין סבים לנכדים, כמו גם כיצד החליט אוברמן להתמקד דווקא בקבוצת הילדים בגילאי
31 3-8, דבר שמוכיח, לשיטתה של התובעת, כי העתיק רעיונות אלה ממנה. גם בכך אין כדי להוות
32 ראיה להוכחת טענת התובעת בדבר העתקה :
- 33 ראשית, כפי שקבעתי לעיל, מקרה זה אינו נמנה על סוג המקרים בהם עובר נטל הראיה לכתפי
34 הנתבעים, ומכאן שלא על הנתבעים להוכיח שלא העתיקו מהתובעת – אלא על התובעת להוכיח
35 שהנתבעים העתיקו מתוצריה, ובכך נכשלה התובעת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

- 1 שנית, כפי שקבעתי לעיל, בעיית הריחוק הבן-דורי בין סבים לנכדים וטווח הגילאים שנבחר,
2 הינם בגדר "רעיונות" ולפיכך ממילא אינם מוגנים על פי דיני זכויות יוצרים;
3 שלישית, לא למותר לציין כי אוברמן העיד בהקשר זה כדלקמן:
4 "הגרסה שלי כן, היא שאני מתוך, אני מתוך שיחות עם אנשים, זיהיתי את הבעיה הזאתי,
5 ראיתי את כמות המשפחות שגרות רחוק אחד מהשני, ומתוך זה הסקתי שהבעיה הזאת
6 נוגעת למיליון אנשים. למיליון אנשים" (ע' 166, ש' 9-6).
- 7 בתצהיר עדותו הראשית (בסעיף 41) העיד אוברמן כי החליט להתמקד בטווח הגילאים של 3 עד
8 8 שנים לאחר התלבטות מקצועית ובחינה של הנושא. עדותו לא נסתרה בחקירתו הנגדית (פ'
9 מיום 25.3.12, ע' 57, ש' 1 – ע' 58, ש' 7). גם הגב' אסתר גופר העידה בענין זה והדגישה כדלקמן:
10 "אנחנו חקרנו את זה, גם עם יפתח, גם כל החבורה בכלל, לראות אם באמת הגבול הוא
11 שמונה, הגבול הוא שבע, כיתה א', או הגבול הוא נמוך יותר והגענו למסקנה, שבעצם הטווח
12 הזה ... זה היה הגיל המדויק והנכון ... שאחרי גיל שמונה, אתה כבר הרבה יותר עצמאי וגם
13 הפיתוח צריך להיות הרבה יותר מורכב" (פ' מיום 11.3.12, ע' 38, ש' 20-8).
- 14 התרשמתי מעדויותיהם של מר אוברמן וגב' גופר ומצאתי אותן מהימנות וראויות לאמון בית
15 המשפט. אף אם נפלו מספר אי דיוקים לא מהותיים בעדותו של מר אוברמן הרי שאין בכך כדי
16 לשנות התרשמתי מאמיתות החלקים המהותיים שבעדותו. לפיכך, אני מקבל את גרסת
17 הנתבעים לפיה אוברמן הגיע לרעיונות אשר בבסיס האתר שפיתחו הנתבעים מתוך שיחות עם
18 אנשים ותוך עבודה שביצע יחד עם עובדי הנתבעת 2, ולא כתוצאה מהעתקה מתוך מסמכי
19 התובעת.
- 20 82. לא למותר לציין כי מר יפתח גורפיין, שעבד אצל הנתבעת 2 בין חודש נובמבר 2006 לחודש מאי
21 2008 (סעיף 4 בתצהיר עדותו הראשית) העיד כי "במהלך כל העבודה שלי על הפרויקט, אני לא
22 זוכר שהיה אפילו אירוע אחד, שהזכירו שמישהו מפתח אפליקציה, או תוכנה או אתר במתוכנת
23 דומה, וצריך אולי לעשות דברים" (פ' מיום 11.3.12, ע' 166, 14-16). כן העיד מר גורפיין כי
24 אוברמן לא דרבן את עובדי הנתבעת 2 לסיים את הכנת המוצר במהירות (שם, ש' 4-2). ברי כי
25 ככל שהנתבעים היו מעתיקים את תוצריהם של התובעת ומנסים להקדים אותה בהקמת האתר
26 – שומה היה עליהם לזרז את עובדיהם להשלים את המיזם במהירות האפשרית. העובדה שלא
27 עשו כן, מחזקת גם כן את המסקנה כי המיזם של הנתבעים היה עצמאי, ולא פותח תוך העתקה
28 מהתובעת.
- 29 83. בנוסף, ראוי לציין כי בעדותו ציין אוברמן כי "מסמכיה (של התובעת – ב. א.) מעולם לא הגיעו
30 לידי ולא שמעתי את שמה עד למכתבה מנובמבר 2009" (סעיף 40 בתצהיר עדותו הראשית).
31 עדותו זו של אוברמן לא נסתרה בראיות ממשיות והיא נמצאה על ידי ראויה לאמון בית
32 המשפט. תימוכין לעדות זו ניתן למצוא גם בעדותו של העד מר עופר פביאן, אשר העיד כי "בכל
33 ההתנהלות שלי איתו בפגישה, לא היה לי הרושם, שדרור ידע על הפעילות של דינה" (פ' מיום
34 18.3.12, ע' 25, ש' 15-16).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

84. באשר לטענת התובעת כי ארבעה מעובדי הנתבעת 2 (ליהי סלע, יעקב נר-דוד, שרית ברזילאי ורן זעירא) לא הובאו לעדות – הנתבעים הסבירו כי לא הביאו עדים אלו לעדות מאחר שהרלבנטיות שלהם לתביעה שולית "ולא כל אדם שהייתה לו נגיעה למיזם נדרש לעדות" (סעיף 24 בסיכומי הנתבעים). לא למותר לציין כי לא עלה בידי התובעת להוכיח שקיימת חשיבות בזימונם לעדות של אנשים אלה לצורך בירורה של התביעה. כך לדוג', טענתו של אוברמן כי הוא התמקד לראשונה בדור ה-BB בעקבות מגעיו עם מר יעקב נר-דוד – אין בה כשלעצמה כדי להפוך את מר נר-דוד לעד משמעותי בבירורה של התביעה דנן.
- ראוי אף להדגיש כי ככל שהתובעת ראתה צורך בשמיעת עדויותיהם של ארבעת עובדים אלו, הייתה לה האפשרות לזמנם למתן עדות. משלא עשתה כן – אין לה להלין בעניין זה אלא על עצמה.
85. לאור כל האמור, קובע אני כדלקמן:
- א. התובעת הציגה גרסה מעורפלת ביחס לשאלה מהם התוצרים שהועתקו ממנה – אך עיון בכתבי טענותיה ועדותה מלמד כי המדובר במצגת יג-1 ובתוכנית העסקית טז-3;
- ב. מרבית טענותיה של התובעת בדבר העתקה של הנתבעים מתוצריה מתייחסות להעתקה של "רעיונות" מובהקים, אשר אינם מוגנים על פי דיני זכויות יוצרים. האלמנט היחיד בתוצריה של התובעת הזכאי להגנה כ"יצירה" הינו מיקום רכיבי האתר במנשק שלה;
- ג. הנטל להוכיח את טענת ההעתקה מהמנשק של התובעת מוטל על התובעת, ולא עלה בידי התובעת להעבירו לכתפי הנתבעים;
- ד. לא עלה בידי התובעת לעמוד בנטל הבאת הראיות המוטל עליה לשם הוכחת התקיימותם של שני התנאים המצטברים הנדרשים על מנת להוכיח העתקה: התובעת לא הוכיחה כי לנתבעים הייתה גישה או נגישות למסמכיה, לגביהם טענה כי הועתקו, וכן לא עלה בידיה להוכיח כי קיים דמיון מהותי בין מסמכיה אלו (ובכלל זאת צילומי המנשק שלה) לבין אתר הנתבעים. כפועל יוצא מכך אני קובע בזאת כי התובעת לא הרימה נטל ההוכחה (השכנוע) הנדרש במשפט אזרחי לשם הוכחת טענתה לפיה הנתבעים העתיקו ממנה דבר מה, בין אם רעיון (שממילא אינו מוגן, כאמור) ובין אם יצירה;
- ה. מכל הטעמים שפורטו לעיל אני קובע בזאת כי דין תביעתה של התובעת לקבלת פיצוי בגין הפגיעה הנטענת בזכויות היוצרים שלה – להידחות;
- ו. משלא עלה בידי התובעת להוכיח כי הנתבעים העתיקו ממנה יצירה מוגנת אשר לגביה יש לה זכות יוצרים מוסרית – גם דין תביעתה לקבלת פיצויים בגין הפרת זכותה המוסרית הנטענת – דינה להידחות.

ד. הטענה כי הנתבעים ביצעו כלפי התובעת עוולה של גזל סוד מסחרי

86. לטענת התובעת, הנתבעים נטלו ממנה מידע שהינו בגדר "סוד מסחרי" אגב ביצוע עוולה של גזל סוד מסחרי, כהגדרתה של עוולה זו בסעיף 6(ב) בחוק עוולות מסחריות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 אני סבור כי לא עלה בידי התובעת להוכיח דבר קיומה של עילת תביעה זו. אפרט להלן טעמי
2 לכך.
3 87. סוד מסחרי מוגדר בסעיף 5 בחוק עוולות מסחריות כדלקמן:
4 "סוד מסחרי", 'סוד' - מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי
5 כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו,
6 ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו".
7 מכאן נובע כי לשם הוכחת עוולה של גזל סוד מסחרי על התובע להוכיח כי נקט באמצעים
8 סבירים לשמירת סודיותו של הסוד הנטען. המלומד מ' דויטש, בספרו עוולות מסחריות וסודות
9 מסחר (תשס"ב – 2002) (להלן: "דויטש") מדגיש כי:
10 "שאלת נקיטתם של אמצעי הגנה הולמים היא בעלת חשיבות גם ברמה האובייקטיבית,
11 לצורך הכרעה בקיום הדרישה לכך שהמידע לא יהיה ניתן לגישה בנקל, וכדין, על ידי צדדים
12 שלישיים" (עמ' 511-512; ההדגשות במקור – ב.א.).
13 לעניין זה העידה התובעת כדלקמן:
14 "... במאי 2006, כבר היה לי גם תקציר מנהלים מסודר וגם מצגת וגם, וגם איש שהסתובב
15 עם זה בין כל מיני משקיעים והוא מסר את הדברים. מי מהם, איך מה הוא נתן, איך הוא
16 נתן, אני לא יודעת, אני רואה את התוצר הסופי" (פ' מיום 29.5.11, ע' 20, ש' 20-23;
17 ההדגשה אינה במקור – ב.א.).
18 "... במאי 2006 כבר היה לי איש עסקים, שכבר הסתובב וחיפש לי משקיעים וחיפש זה והיו
19 לו המצגת המלאה וה- BUSINESS PLANE המלא, ושאותו אחר כך מסרתי לשרגא יותר
20 מאוחר, והוא הסתובב, הוא הסתובב בין כל מיני משקיעים, הוא היה גם בקרן של שרגא
21 וגם בעוד מקומות אחרים, אין לי מושג" (שם, ע' 21, ש' 15-20; ההדגשה אינה במקור –
22 ב.א.).
23 כאמור, התובעת עצמה מעידה כי נציג מטעמה הסתובב ומסר את מסמכי הסודיים ל"כל מיני
24 משקיעים". כן העידה התובעת כי אין לה מושג למי העביר נציגה את מסמכי אלה. התובעת
25 לא טענה, ולא הוכיחה, כי היא ו/או הנציג מטעמה נקטו באמצעי זהירות סבירים לצורך שמירה
26 על מסמכי הסודיים של התובעת בעת שמסרה אותם לידי משקיעים פוטנציאליים. כך למשל
27 לא נטען ולא הוכח כי המשקיעים הפוטנציאליים נדרשו על ידי התובעת ו/או נציגה לחתום על
28 כתבי התחייבות לשמירת סודיות, וכי נעשתה בקרה מצד התובעת על הגורמים להם מסר נציגה
29 את מסמכי (למעט במקרה של הצגת המיזם בפני קרנות הון סיכון, לגביהם מקובל שלא
30 לחתום על התחייבות לשמירת סודיות – ראו עדות מר שרגא כץ, פ' מיום 11.3.12, ע' 89, ש' 7-
31 22).
32 מר עפר פביאן העיד, בין היתר, גם לעניין זה, וציין:
33 "אני זוכר שהייתי בקשר עם דינה, לגבי גימיני, אבל דינה פנתה לכמה גופים. ככה היא
34 אמרה לי, היא לא ידעה למי, והיא לא זכרה להגיד לי בדיוק למי ומה, ואנחנו היינו סביב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 הנקודה של להבין, למי היא פנתה, כדי שלא תהיה פנייה כפולה" (פי' מיום 18.3.12, ע' 26, ש'
2 (18-22).

3 בכך שהתובעת לא ידעה לומר מיהם הגורמים אליהם פנתה ואותם ענינה במיזם שלה יש כדי
4 ללמד כי היא לא נקטה באמצעים הסבירים הנדרשים לשם שמירת סודיותו של הסוד המסחרי
5 הנטען על ידה ועל מנת למנוע את חשיפת מסמכיה הסודיים לגורמים שונים. אוזלת ידה של
6 התובעת בשמירת סודיותו של סודה המסחרי הנטען על ידה אף בולטת שבעתיים לנוכח העובדה
7 שהתובעת מצאה לנכון להחתים את המועסקים על ידה על כתבי התחייבות מתאימים לשמירת
8 סודיות, אך לא מצאה לנכון לעשות כן לגבי יזמים ומתווכים עסקיים שונים. לפיכך, אני קובע כי
9 הנתבעת לא קיימה התנאי הנדרש בסיפא של סעיף 5 בחוק עוולות מסחריות לגבי נקיטת
10 אמצעים סבירים לשמירה על סודיותו של הסוד הנטען על-ידה, וכנגזרת מכך – אני קובע כי
11 מסמכי התובעת (המצגת והתוכנית עסקית) אינם מהווים "סוד מסחרי" כהגדרתו בסעיף זה.

12 88. לא זו אף זו: המלומד **מ. דויטש** מרכז ומתמצת את הנדרש בהתאם להוראות בסעיף 6(ב) בחוק
13 עוולות מסחריות לשם הוכחת ביצועה של עוולה של גזל סוד מסחרי באופן הבא:
14 "מעשה ההפרה יכול שיהיה אחד או יותר מארבעה סוגים אלה:
15 (1) **נטילה בלתי מורשית של המידע, באופן פסול;**
16 (2) **העברה פסולה של המידע לצד שלישי;**
17 (3) **ניצול המידע, דהיינו שימוש בו, במובן המקובל של המושג 'שימוש';**
18 (4) **קבלת המידע באופן בלתי מורשה"** (ע' 682-681; ההדגשות במקור – ב.א.).

19 התובעת ביקשה להוכיח נטילה בלתי מורשית, קבלה בלתי מורשית וכן העברה או ניצול של
20 המידע שנמצא במסמכיה, בהתבסס על הדמיון הנטען על ידה בין אתר הנתבעים לאתר
21 שתוכן על ידה. לעניין זה כבר קבעתי בסעיפים 74-76 לעיל כי לא עלה בידי התובעת להוכיח
22 דבר קיומו של מעשה העתקה אשר בוצע על ידי הנתבעים, וזאת מהטעמים שפורטו לעיל.
23 מאותם נימוקים שכבר פורטו לעיל אני קובע כי התובעת נכשלה גם בהוכחת מעשה העתקה
24 של תוצריה אשר יש בו כדי לבסס עילת תביעה של התובעת כנגד הנתבעים בגין ביצוע עוולה
25 של גזל סוד מסחרי.

26 לא למותר לציין כי אף בחזקה הקבועה בסעיף 10 בחוק עוולות מסחריות אין כדי לסייע
27 בידי התובעת. חזקה זו קובעת כדלקמן:
28 "10. חזקה על הנתבע כי השתמש בסוד המסחרי שבבעלות התובע, אם התקיימו
29 שניים אלה:
30 (1) הסוד המסחרי הגיע לידיעתו של הנתבע או שהיתה לו גישה אליו;
31 (2) המידע שבו משתמש הנתבע דומה דמיון מהותי למידע נושא הסוד המסחרי".

32 אני קובע כי לא עלה בידי התובעת להוכיח כי המטרה והרעיון שבבסיס שני המיזמים דומים
33 דמיון מהותי וזאת – נוכח ההבדלים המהותיים הקיימים ביניהם אשר פורטו בסעיף 66
34 לעיל. בנוסף לכך אני קובע כי לא עלה בידי התובעת להוכיח כי הסוד המסחרי הנטען על ידה
35 אכן הגיע בפועל לידיעת הנתבעים, או שהייתה לנתבעים נגישות אליו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

לפיכך, נוכח אי הוכחת מעשה העוולה הנטען ואי התקיימות התנאים המצטברים הנדרשים לשם חלוקתה של החזקה הקבועה בסעיף 10 בחוק עוולות מסחריות – אני קובע כי עילת התביעה של התובעת בגין גזל סוד מסחרי – דינה להידחות.

ה. הטענה כי הנתבעים עשו עושר ולא במשפט

89. סעיף 1(א) בחוק עשיית עושר ולא במשפט קובע כי:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה".

90. התנאי הראשון הנדרש לשם ביסוס זכות להשבה הינו, אם כן, הוכחה לכך שהזוכה קיבל מהמזכה טובת הנאה או נכס "שלא על פי זכות שבדין". במקרה זה, טענותיה של התובעת כי הנתבעים פעלו תוך הפרת דיני הקניין הרוחני, אם בהפרת זכויות יוצרים ואם בביצוע עוולה של גזל סוד מסחרי – נדחו.

נשאלת השאלה: האם על אף דחיית טענות אלה של התובעת, עומדת לתובעת עילת תביעה מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט? ברע"א 5768/94 א.ש.י.ר יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה, פ"ד נב (4) 289 (1998) (להלן: "פסק דין אשיר") נדונה השאלה המשפטית האם ובאילו תנאים יש מקום למתן הגנה משפטית לרעיונות אשר אינם מוגנים במסגרת דיני הקניין הרוחני (ובכל דין חיצוני אחר) מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט?

המלומד פרופ' **עופר גרוסקופף** בספרו **הגנה על כללי תחרות באמצעות דיני עשיית עושר ולא במשפט** (תשס"ב) סוקר באופן מקיף את המחלוקת שנתגלעה בנושא זה בין חברי ההרכב שדנו בפסק דין אשיר ומציין כי לדעת רוב חברי ההרכב קיימת אפשרות עקרונית להקניית הגנה לזכאות ברעיון מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט. פרופ' גרוסקופף מוסיף ומדגיש כדלקמן:

"מתי, אם כן, תוקנה זכאות ברעיון מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט לדעת יתר שופטי ההרכב? דומה כי שני תנאים הכרחיים מקובלים על הכול: ראשית, 'על הרעיון המועתק להיות מסוים, ניתן להגדרה, חדשני ייחודי ויישומי ועליו להיות רעיון שבעליו עשו בו שימוש או שבכוונתם לעשות בו שימוש'; ושנית, 'על הזוכה להיות מודע לכך שהוא מעתיק מוצר פרי רעיונו של אחר'. עוד מוסכם כי בהתקיים שני אלה יש לתת הגנה אם מדובר ברעיון שההסדר החקיקתי איננו מתייחס אליו כלל או כאשר ההסדר החקיקתי איננו מקנה לו הגנה יעילה; וכי מנגד אין לתת הגנה כאשר ניתן היה לזכות בזכות קניין רוחני בדרך של רישום, והדבר לא נעשה" (עמ' 314-313).

כך נראו: ע"א 2287/00 שוהם מכונות ומבלטים בע"מ נ' הרר (פורסם בנבו, 5.12.2005), פסקה 12 בפסק הדין.

91. מכאן נובע כי **עפ"י פסק דין אשיר**, על מנת להקנות אפשרות עקרונית להקניית זכאות ברעיון מכוח קיומה של עילה בגין עשיית עושר ולא במשפט, קיים צורך בהתממשותם של שלושה תנאים מצטברים:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

1 הראשון, הרעיון המועתק הינו מסוים, ניתן להגדרה, חדשני, ייחודי ויישומי, ובעליו של הרעיון
2 עשו בו שימוש או שבכוונתם לעשות בו שימוש;
3 השני, הזוכה מודע לכך שהוא מעתיק רעיון של אחר;
4 השלישי, מדובר ברעיון' שההסדר החקיקתי איננו מתייחס אליו כלל או אינו מקנה לו הגנה
5 יעילה.
6 בחינת נסיבותיו של מקרה זה מלמדת כי לא עלה בידי התובעת להוכיח ולו אחד משלושת
7 התנאים הנ"ל, אשר נקבעו בפסק דין אשיר:
8 ראשית, הרעיון לגביו טוענת התובעת כי הועתק (דהיינו – מטרת האתר, סיווג האוכלוסייה
9 אליה הוא פונה וסוגי הפעילות הנעשית במסגרתו) כלל איננו יישומי, שהרי לא ניתן להשתמש בו
10 מבלי לפתח טכנולוגיה המאפשרת את מימושו בפועל. באשר לטענה בדבר העתקת מיקום
11 הרכיבים במנשק – כפי שקבעתי לעיל, לא הוכח ע"י התובעת כי המדובר במיקום מתוחכם,
12 חדשני או ייחודי (ראו סעיף 72 לעיל);
13 שנית, לא עלה בידי התובעת להוכיח כי הנתבעים ידעו שהם מעתיקים ממנה רעיון (או כל דבר
14 אחר), ואף את עצם הטענה כי הנתבעים העתיקו ממסמכיה – לא עלה בידי התובעת להוכיח;
15 שלישית, כלל יסודי בדיני זכויות יוצרים קובע ש- "רעיונות 'חופשיים כאוויר'. הם ניתנים
16 להעתקה, לעיבוד ולשימוש בלתי מוגבל על ידי אחרים ... הכלל, שלפיו אין הגנת זכות יוצרים
17 חלה על רעיון, הוא פועל יוצא של המטרה היסודית של דיני זכויות יוצרים, שהיא עידוד
18 היצירה. מתן הגנת זכות יוצרים לרעיונות יסכל מטרה זו, שכן ההגנה תהיה רחבה מדי ותצמצם
19 במידה ניכרת את מרחב היצירה של יוצרים עתידיים" (גרינמן, עמ' 75-73). מכאן שככל
20 שעסקינן ברעיון גרידא, אשר על פי דיני זכויות יוצרים הינו "חופשי כאוויר" – המדובר ברעיון
21 שההסדר החקיקתי בדיני זכויות יוצרים מתייחס אליו ושולל במפורש את תחולתו, ולפיכך אין
22 לתת לו הגנה באמצעות דיני עשיית עושר ולא במשפט.
23 יצוין כי שלושת המקרים שנדונו בפסק דין אשיר (האחד - חיקוי עיצוב של אביזרי אמבטיה,
24 השני - העתקת מערכת של מבלטים המשמשת בייצור והרכבה של מסגרות אלומיניום, והשלישי
25 - העתקת שיטה למיזוג וחיבור של כריכת PVC עם דפי פוליפרופילן לצורך שילוב כריכה רכה
26 ודפים קשיחים באלבומי תמונות) נגעו בביטויים של רעיון שלא היו זכאים להגנה עפ"י דיני
27 זכויות יוצרים וכן לא היו זכאים להגנה עפ"י יתר ענפי הקניין הרוחני – ולא ברעיונות גרידא,
28 דוגמת אלה לגביהם טוענת התובעת כי הועתקו ממנה במקרה דנן.
29 92. תנאי נוסף הקבוע בסעיף 1(א) בחוק עשיית עושר ולא במשפט הינו כי הזוכה קיבל מהמזכה
30 "נכס, שירות או טובת הנאה אחרת". במקרה זה, לא נסתרה טענתם של הנתבעים כי פיתחו את
31 אתר האינטרנט שלהם בעצמם, מבלי שנחשפו לתוצריה של התובעת ומבלי שהעתיקו מהם.
32 מכאן שגם תנאי זה אינו מתקיים בנסיבות המקרה הנוכחי.
33 מנימוקים אלה אני קובע כי טענתה של התובעת לפיה הנתבעים עשו עושר ולא במשפט על
34 חשבונה – דינה להידחות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 10-03-3180 לובל נ' פאם קורנר בע"מ ואח'

VI. סיכום ומסקנות

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

93. לנוכח כל האמור לעיל הנני פוסק בזאת כדלקמן:

- א. התובענה אשר הוגשה על ידי התובעת כנגד הנתבעים – נדחית בזאת בשלמותה.
- ב. הנני מחייב את התובעת לשלם לנתבעים, בחלקים שווים ביניהם, הוצאות משפט ושכ"ט עוה"ד של הנתבעים בסכום כולל של 90,000 ₪.
- ג. ככל שהסכום שנפסק לעיל לא ישולם על ידי התובעת לנתבעים בתוך 30 ימים ממועד מתן פסק דין זה, יתווספו לו הפרשי הצמדה וריבית בהתאם לקבוע בחוק פסיקת ריבית והצמדה תשכ"א – 1961. במקרה של פיגור כאמור העולה על 30 הימים שיימנו ממועד מתן פסק דין זה – הפרשי הצמדה וריבית אלה יחושבו מיום מתן פסק הדין ועד ליום התשלום בפועל.

פסק דין זה ניתן ביום ח' סיון תשע"ג, 17 מאי 2013, בהעדר הצדדים. גרסה זו של פסק הדין הינה גרסה מתוקנת, בגדרה תוקנה טעות סופר בפסק הדין, בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 19.5.13. המזכירות תמציא פסק דין מתוקן זה לב"כ הצדדים באמצעות הפקסימיליה ובדואר רשום. ניתן היום, י"א סיון תשע"ג, 20 מאי 2013, בהעדר הצדדים.

בנימין ארנון, שופט